

บทที่ 1 บทนำ

1. ความสำคัญ

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ประกาศใช้ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วย การกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 22 ตุลาคม 2544 เป็นต้นมา อันมีผลทำให้หน่วยรับตรวจต้องจัดวางระบบการควบคุมภายใน โดยใช้มาตรฐานการควบคุมภายในตามระเบียบดังกล่าว ข้อ 5 เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจว่า การบริหารและการปฏิบัติงานของหน่วยงานจะบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมถึงการดูแลทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริตในหน่วยงาน และภายหลังการจัดวางระบบการควบคุมภายในแล้วเสร็จ ก็จะต้องรายงานประจำปีเกี่ยวกับการควบคุมภายในต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้กำกับดูแล และคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับการควบคุมภายใน โดยรายงานปีละ 1 ครั้ง ภายในเก้าสิบวันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามระเบียบฯ ข้อ 6

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้กำหนดแนวทาง : การจัดวางระบบควบคุมภายในและการประเมินผลการควบคุมภายใน ตามระเบียบฯ ดังกล่าวขึ้นใหม่ โดยมีการปรับปรุงเนื้อหาการจัดวางระบบควบคุมภายในและการประเมินผลการควบคุมภายในบางส่วน รวมทั้งปรับลดแบบฟอร์มและรูปแบบการจัดทำรายงาน เพื่อใช้แทนคำแนะนำ : การจัดทำรายงานการควบคุมภายใน ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ฉบับเดิม

จากการตรวจสอบการส่งรายงานการควบคุมภายในของโรงเรียนและกลุ่มต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 พบว่ายังขาดความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญ และขาดทักษะ ในการดำเนินการจัดทำรายงานตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้ผู้บริหาร และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานตามระเบียบว่าด้วยมาตรฐานการควบคุมภายใน มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดทำรายงานตามระเบียบฯ ข้อ 6

2.2 เพื่อให้การจัดทำรายงานตามระเบียบฯ ข้อ 6 ของหน่วยงานรับตรวจหรือส่วนงานย่อย มีความถูกต้อง รวดเร็ว เป็นไปตามที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด

2.3 เพื่อให้การจัดทำรายงานของหน่วยรับตรวจ หรือส่วนงานย่อย เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3. นิยามศัพท์

การควบคุมภายใน หมายความว่า กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับ ดูแล ฝ่ายบริหาร และบุคลากรของหน่วยรับตรวจจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า การดำเนินงานของหน่วยรับตรวจจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน 3 ด้าน คือ **ด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพของหน่วยงาน** ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือ การทุจริตในหน่วยงานรับตรวจ **ด้านความเชื่อถือได้ของรายงานการเงิน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรี**

ผู้กำกับดูแล หมายความว่า บุคคลหรือคณะบุคคลผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแล หรือบังคับบัญชาผู้รับตรวจหรือหน่วยรับตรวจ

ผู้รับตรวจ หมายความว่า หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงาน หรือผู้บริหารองค์กร ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ หรือการบริหารของหน่วยรับตรวจ

หน่วยรับตรวจ หมายความว่า

- (1) กระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่นที่มีฐานะเป็น กระทรวง ทบวง หรือกรม
- (2) หน่วยงานของราชการส่วนภูมิภาค
- (3) หน่วยงานของราชการส่วนท้องถิ่น
- (4) รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือตามกฎหมายอื่น
- (5) หน่วยงานอื่นของรัฐ
- (6) หน่วยงานที่ได้รับเงินอุดหนุน หรือกิจการที่ได้รับเงินหรือทรัพย์สินลงทุนจาก หน่วยรับตรวจตาม (1) (2) (3) (4) หรือ (5)
- (7) หน่วยงานอื่นใดหรือกิจการที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐที่มีกฎหมายกำหนดให้ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบ

ฝ่ายบริหาร หมายความว่า ผู้รับตรวจ หรือผู้บริหารทุกระดับของหน่วยงานรับตรวจ

ผู้ตรวจสอบภายใน หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงาน รับตรวจ หรือดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงานรับตรวจ หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ทำหน้าที่ เช่นเดียวกับผู้ตรวจสอบภายใน

รายงานประจำปี หมายความว่า รายงานการควบคุมภายในที่ผู้รับตรวจต้องรายงานต่อ ผู้กำกับดูแล คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับการควบคุมภายใน โดยมีรายละเอียดประกอบการรายงาน ดังนี้

- (1) ทำความเห็นว่าระบบการควบคุมภายในหน่วยรับตรวจที่ใช้อยู่มีมาตรฐานตามระเบียบนี้
- (2) รายงานผลการประเมินความเพียงพอและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายใน ในการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งข้อมูลสรุปผลการประเมินแต่ละองค์ประกอบของการ ควบคุมภายใน ประกอบด้วย
 - (ก) สภาพแวดล้อมของการควบคุม
 - (ข) การประเมินความเสี่ยง
 - (ค) กิจกรรมการควบคุม
 - (ง) สารสนเทศและการสื่อสาร
 - (จ) การติดตามประเมินผล
- (3) จุดอ่อนของระบบการควบคุมภายใน พร้อมข้อเสนอแนะ และแผนการ ปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน

ระดับส่วนงานย่อย หมายความว่า หน่วยงานที่เป็นสาขาย่อยของระดับหน่วยรับตรวจ เช่น ระดับหน่วยรับตรวจ คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ฉะนั้นระดับส่วนงานย่อย คือ กลุ่มต่าง ๆ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และงานต่าง ๆ ในสถานศึกษา

4. องค์ประกอบมาตรฐานการควบคุมภายใน

องค์ประกอบมาตรฐานที่เกี่ยวกับการควบคุมภายในตามระเบียบฯ มี 5 เรื่อง คือ

4.1 สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

ตามมาตรฐานการควบคุมภายในของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องแรก เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการควบคุม บัญญัติว่า “ผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหารและบุคลากรของหน่วยงานรับตรวจต้องสร้างบรรยากาศของการควบคุมเพื่อให้เกิดทัศนคติต่อการควบคุมภายใน โดยส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงานเกิดจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบ และตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของการควบคุมภายใน รวมทั้งดำรงรักษาไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมการควบคุมที่ดี”

การบรรลุตามเป้าหมายนี้มีปัจจัยสำคัญหลายอย่างที่เกี่ยวข้อ ซึ่งผู้บริหารระดับส่วนงานย่อยและผู้ประเมินผลควรพิจารณาแต่ละปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมของการควบคุมเพื่อประเมินว่าสภาพแวดล้อมของการควบคุมภายในเป็นไปในทางที่ดี ที่จะเอื้ออำนวยต่อความสำเร็จของการควบคุมภายในหรือไม่ ปัจจัยที่ควรพิจารณาปรากฏตามข้อความใน “ช่องจุดที่ควรประเมิน” ภายใต้หัวข้อ “สภาพแวดล้อมของการควบคุม” ซึ่งเป็นเพียงปัจจัยเบื้องต้นและอาจไม่ครบถ้วน และบางปัจจัยอาจไม่สามารถใช้กับทุกหน่วยงานหรือทุกกิจกรรมในหน่วยงานนั้น อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าบางปัจจัยจะขึ้นอยู่กับดุลยพินิจและการตัดสินใจ แต่ปัจจัยดังกล่าวมีความสำคัญที่จะทำให้บรรลุถึงควมมีประสิทธิภาพของสภาพแวดล้อมของการควบคุม

4.2 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

มาตรฐานการควบคุมภายในเรื่องที่สอง ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยง ระบุว่า “ฝ่ายบริหารต้องประเมินความเสี่ยงทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานอย่างเพียงพอและเหมาะสม”

วัตถุประสงค์ของมาตรฐานนี้ เพื่อทราบกระบวนการระบุความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยงว่าเหมาะสมเพียงพอหรือไม่ เงื่อนไขสำคัญก่อนเข้าสู่ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงคือการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนทั้งในระดับองค์กรและระดับกิจกรรม เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์ขึ้นแล้ว หน่วยงานจำเป็นต้องระบุความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบรรลุวัตถุประสงค์เหล่านั้นทั้งในระดับองค์กรและระดับกิจกรรม การประเมินความเสี่ยงควรพิจารณาทั้งความเสี่ยงจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกหน่วยงาน เมื่อมีการระบุความเสี่ยงแล้วควรมีการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น หลังจากนั้นผู้บริหารควรกำหนดวิธีการบริหารความเสี่ยง และตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมควบคุมภายในที่จำเป็นเพื่อลดหรือบรรเทาความเสี่ยงเหล่านั้น และเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน รายงานการเงินและการดำเนินงานที่น่าเชื่อถือ การปฏิบัติที่เป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับ

4.3 กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

มาตรฐานการควบคุมภายในเรื่องที่สาม ซึ่งเกี่ยวกับกิจกรรมควบคุมระบุว่า “ฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีกิจกรรมการควบคุมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อป้องกันหรือลดความเสียหาย ความผิดพลาด ที่อาจเกิดขึ้น และให้สามารถบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในสำหรับกิจกรรมการควบคุมในเบื้องต้นจะต้องแบ่งแยกหน้าที่งานภายในหน่วยงานอย่างเหมาะสม ไม่มอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานที่สำคัญ หรืองานที่เสี่ยงต่อความเสียหายตั้งแต่ต้นจนจบ แต่ถ้ามีความจำเป็นให้กำหนดกิจกรรมการควบคุมอื่นที่เหมาะสมทดแทน”

วัตถุประสงค์ที่สำคัญของมาตรฐานข้อนี้ เพื่อการพิจารณาว่าหน่วยงานมีกิจกรรมการควบคุม ที่เหมาะสมเพียงพอและมีประสิทธิผลหรือไม่ กิจกรรมการควบคุม ได้แก่ นโยบาย วิธีปฏิบัติ เทคนิค และกลไกต่าง ๆ ที่ช่วยให้ความมั่นใจว่ามีการปฏิบัติตามที่ฝ่ายบริหารสั่งการเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุมเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนขององค์กร การปฏิบัติตามแผน และการสอบทานงาน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความรับผิดชอบในการดูแลการใช้ทรัพยากรของรัฐให้เป็นไปอย่างเหมาะสม และบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กิจกรรมการควบคุมมีอยู่ในทุกระดับและทุกส่วนงานขององค์กร ตัวอย่างกิจกรรมการควบคุม เช่น นโยบาย ระเบียบปฏิบัติ การอนุมัติ การมอบอำนาจ การตรวจสอบความถูกต้อง การสอบย้อน ความถูกต้อง การสอบทานผลการดำเนินงาน การรักษาความปลอดภัย การจำกัดการเข้าถึงทรัพยากร การแบ่งแยกหน้าที่การทำงาน เป็นต้น

ผู้บริหารระดับส่วนงานย่อย หรือผู้ประเมินควรมุ่งเน้นกิจกรรมการควบคุมโดยพิจารณาเนื้อหาสาระของการสั่งการของผู้บริหาร เกี่ยวกับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดของแต่ละกิจกรรม (หรือโครงการ หรือภารกิจ) ที่สำคัญ ดังนั้นผู้บริหารระดับส่วนงานย่อยหรือผู้ประเมิน ควรพิจารณาว่า กิจกรรมการควบคุมสอดคล้องกับกระบวนการประเมินความเสี่ยงหรือไม่ และการสั่งการของผู้บริหารได้รับการปฏิบัติตามหรือไม่ ในการประเมินความเพียงพอของกิจกรรมการควบคุมภายใน ผู้ประเมินควรพิจารณาว่า กิจกรรมการควบคุมที่มีอยู่มีความเหมาะสม มีจำนวนกิจกรรมการควบคุมเพียงพอ และมีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินดังกล่าวควรดำเนินการในแต่ละกิจกรรมที่สำคัญ การวิเคราะห์และการประเมินควรครอบคลุมถึงการควบคุมระบบสารสนเทศด้วย ผู้บริหารระดับส่วนงานย่อยหรือผู้ประเมินไม่เพียงแต่พิจารณาว่ากิจกรรมการควบคุมที่มีความสอดคล้องกับกระบวนการบริหารความเสี่ยงหรือไม่เท่านั้น แต่ควรพิจารณาด้วยว่ากิจกรรมการควบคุมดังกล่าวได้นำไปใช้อย่างถูกต้องหรือไม่

กิจกรรมการควบคุมที่มีในองค์กรต่าง ๆ อาจแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น

- (1) ความแตกต่างของพันธกิจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์
- (2) ความแตกต่างของสภาพแวดล้อม ขนาด และลักษณะการดำเนินงาน ตลอดจนจำนวนค่าใช้จ่ายที่ยอมรับได้
- (3) ความแตกต่างของระดับความซับซ้อนขององค์กร
- (4) ความแตกต่างของความเป็นมาและวัฒนธรรมขององค์กร และ
- (5) ความแตกต่างของความเสี่ยงซึ่งองค์กรเผชิญอยู่และพยายามลดความเสี่ยงนั้น

ปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าว มีผลต่อกิจกรรมการควบคุมภายในขององค์กร อาจเป็นไปได้ว่าแม้สององค์กรจะมีภารกิจ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ และโครงสร้างองค์กรที่เหมือนกัน แต่อาจมีกิจกรรมการควบคุมที่แตกต่างกัน เนื่องจากการใช้ดุลยพินิจ การปฏิบัติงาน และการบริหารจัดการที่แตกต่างกันของแต่ละหน่วยงาน ดังนั้นรูปแบบการควบคุมภายในจึงมีความแตกต่างหลากหลายเป็นพัน ๆ รูปแบบ แต่ละรูปแบบจึงเหมาะสมกับแต่ละหน่วยงาน ดังนั้น การออกแบบกิจกรรมการควบคุมจึงควรสอดคล้องกับพันธกิจ เป้าหมาย หรือเป้าประสงค์ขององค์กรเพื่อช่วยให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว

4.4 สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communications)

ตามมาตรฐานการควบคุมภายในเรื่องที่สี่ ซึ่งเกี่ยวกับสารสนเทศการสื่อสารระบุว่า “ฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีสารสนเทศ

บทที่ 2

การจัดวางระบบการควบคุมภายใน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เป็นหน่วยงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จเชิงนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่า เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เป็นไปตามความคาดหวังของสังคม จึงสมควรมีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาระบบการควบคุมภายใน เพื่อเป็นกลไกในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. นำนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปกำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาระบบควบคุมภายใน
2. จัดทำแผนปฏิบัติการ ให้ความชัดเจนเป็นระบบ โดยเกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย ตามโครงการและกิจกรรม
3. ประชุมชี้แจง ให้ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกคนเห็นประโยชน์และคุณค่าความสำคัญของระบบการควบคุมภายใน เพื่อนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม พัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างยั่งยืน
4. นำข้อมูลที่เกิดจากระบบควบคุมภายในไปใช้เป็นฐานในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานระบบการควบคุมภายใน แบ่งออกได้เป็น 3 ด้านใหญ่ ๆ

ดังนี้

1. **ด้านบุคลากร** บุคลากรมีความสำคัญ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการควบคุมภายใน ได้แก่
 - 1.1 ผู้บริหารต้องมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของระบบควบคุมภายใน
 - 1.2 ผู้บริหารต้องให้การสนับสนุน ส่งเสริม การดำเนินงานตามระบบควบคุมภายใน
 - 1.3 บุคลากรทุกฝ่ายให้ความร่วมมือ มีการทำงานเป็นทีมและสร้างเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน
 - 1.4 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ร่วมกันแก้ไขปัญหาในการทำงาน
 - 1.5 มีการศึกษาดูงานในองค์กรที่ประสบความสำเร็จ
2. **ด้านบริหารจัดการ** การดำเนินงานตามระบบการควบคุมภายในจะต้องมีการจัดวางระบบให้ชัดเจน ถูกต้อง รัดกุม โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้
 - 2.1 การประเมินความเสี่ยง
 - 2.1.1 ระบุกระบวนการปฏิบัติงานที่สำคัญ
 - 2.1.2 ประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง
 - 2.1.3 พิจารณาความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง
 - 2.2 การออกแบบการควบคุมภายใน
 - 2.2.1 ทำความเข้าใจกับความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญ
 - 2.2.2 สอบทานการควบคุมภายในที่มีอยู่แล้วสามารถป้องกันหรือลดความเสี่ยงได้หรือไม่
 - 2.2.3 ระบุกิจกรรมควบคุมภายในหรือป้องกันความเสี่ยง
 - 2.2.4 มีการประมาณการต้นทุนกับประโยชน์ที่ได้รับ
 - 2.2.5 จัดกิจกรรมการควบคุมภายในสู่การปฏิบัติ
 - 2.3 การนำระบบควบคุมภายในสู่การปฏิบัติ
 - 2.3.1 มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วกัน

- 2.3.2 มีการติดตามประเมินผลระดับการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง
- 2.4 การประเมินผลการควบคุมภายใน
 - 2.4.1 มีการประเมินความเพียงพอขององค์ประกอบการควบคุมภายใน
 - 2.4.2 มีการถือปฏิบัติการควบคุมภายในตามระเบียบของทางราชการ
 - 2.4.3 มีการประเมินการควบคุมภายในที่มีอยู่จริง ในการปฏิบัติสามารถควบคุมความเสี่ยงตามวัตถุประสงค์หรือไม่
 - 2.4.4 มีการประเมินประสิทธิผลการควบคุมภายในในปฏิบัติได้ตามที่กำหนดไว้ได้รับผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือไม่
 - 2.4.5 มีการประเมินประสิทธิภาพและประโยชน์ที่ได้รับจากระบบการควบคุมภายใน
- 2.5 การปรับปรุงการควบคุมภายใน
 - 2.5.1 คำนึงถึงความคุ้มค่าระหว่างต้นทุนในการควบคุมกับประโยชน์ที่ได้รับจากการควบคุมที่เกี่ยวข้อง
 - 2.5.2 มีการจัดทำแผนการปรับปรุงการควบคุมภายในให้ชัดเจน

แนวทางการจัดวางระบบควบคุมภายในและการรายงานผลการควบคุมภายใน

ระบบการควบคุมภายในเป็นกระบวนการทำงานที่ผู้บริหารและบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ต้องดำเนินการจัดวางระบบการควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ข้อ 5 และรายงานการติดตามประเมินระบบควบคุมภายใน ตามระเบียบฯ ข้อ 6 อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายใน 90 วัน นับจากวันที่ 30 กันยายน หรือวันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปีแล้วแต่กรณี ซึ่งจะมีรูปแบบรายงานและขั้นตอนกำหนดไว้ จึงถือเป็นอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของผู้รับผิดชอบทั้งผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานทุกคนในหน่วยงาน ต้องร่วมมือกันดำเนินงานการควบคุมภายในเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

การดำเนินงานตามระบบการควบคุมภายใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเป็นหน่วยรับผิดชอบ กลุ่มต่าง ๆ ในเขตพื้นที่การศึกษา และกลุ่มงาน ต่าง ๆ ในสถานศึกษาเป็นส่วนงานย่อย และกำหนดให้หน่วยรับผิดชอบจัดทำรายงานการควบคุมภายในแล้วจัดส่งรายงาน (แบบ ปอ.1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา / สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ภายในวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี

การจัดวางระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาได้นั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยรับผิดชอบควรดำเนินการดังนี้

1. การจัดวางระบบการควบคุมภายในของหน่วยรับผิดชอบ

1.1 ประชุมบุคลากรในสังกัดเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญ และมีความตระหนักในระบบการควบคุมภายใน

1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน ดำเนินการระบบการควบคุมภายใน รับผิดชอบ ดูแลระบบการควบคุมภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ประกอบด้วยคณะกรรมการ/คณะทำงานชุดต่าง ๆ ดังนี้

2.1.1 คณะกรรมการอำนวยการ มีหน้าที่กำหนดวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน ส่งเสริม สนับสนุนให้คำแนะนำ ดูแล กำกับ ติดตามระบบควบคุมภายใน คณะกรรมการชุดนี้ประกอบด้วย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่ม และมีผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ เป็นเลขานุการ

สถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา บุคลากรที่ทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่ม และมีหัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไปเป็นเลขานุการ

2.1.2 คณะทำงานจัดวางระบบควบคุมภายใน มีหน้าที่จัดวางระบบและปฏิบัติตามระบบควบคุมภายในให้เป็นไปตามมาตรฐานการควบคุมภายในของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 จัดให้มีการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน ประเมินการควบคุมภายในด้วยตนเอง วางแผนปรับปรุง แก้ไขจุดอ่อนของระบบ ดำเนินการตามแผนปรับปรุง ติดตามและรายงานผล คณะทำงานชุดนี้ประกอบด้วยบุคลากรทุกท่านในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา / สถานศึกษา โดยแยกเป็น กลุ่ม/กลุ่มงาน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้ กลุ่ม/กลุ่มงาน เป็นส่วนงานย่อย

2.1.2 คณะกรรมการประเมินผลและรายงานผลการประเมินระบบควบคุมภายใน มีหน้าที่ประเมินผลการปรับปรุงการควบคุมภายใน (แบบ ปย.2) ประเมินองค์ประกอบมาตรฐานการควบคุมภายใน (แบบ ปย.1) สรุปผลการประเมิน ข้อเสนอแนะ และจัดทำ ปอ.3, ปอ.2 และ ปอ.1 คณะกรรมการชุดนี้ควรประกอบด้วยรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สถานศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่ม/หัวหน้ากลุ่ม และผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไปเป็นเลขานุการ

1.3 จัดทำปฏิทินการดำเนินการระบบควบคุมภายใน เพื่อกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงาน แต่ละขั้นตอนและเป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม

ตัวอย่างคำสั่งของสถานศึกษา

คำสั่งโรงเรียน.....

ที่...../2557

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการระบบควบคุมภายในประจำปีงบประมาณ 2557

ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ.2544 ข้อ 5 กำหนดให้หน่วยรับตรวจจัดวางระบบควบคุมภายใน โดยใช้มาตรฐานการควบคุมภายในเป็นแนวทาง ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี และข้อ 6 กำหนดให้ผู้รับตรวจ รายงานผลการดำเนินงานการจัดวางระบบควบคุมภายในต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้กำกับดูแลและคณะกรรมการตรวจสอบ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายในเก้าสิบวันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณหรือปีปฏิทิน แล้วแต่กรณี จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดวางระบบควบคุมภายในตามแนวทางที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินกำหนด ดังนี้

1. **คณะกรรมการอำนวยการ** มีหน้าที่ กำหนดวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน ส่งเสริม สนับสนุนให้คำแนะนำ ดูแล กำกับติดตามระบบควบคุมภายใน และการรายงานแผนปรับปรุงการควบคุมภายในของกลุ่มงาน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ.2544 ประกอบด้วย

1.1	ผู้อำนวยการสถานศึกษา	ประธานกรรมการ
1.2	รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	รองประธานกรรมการ
1.3	รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	รองประธานกรรมการ
1.4	หัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ	กรรมการ
1.5	หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล	กรรมการ
1.6	หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ	กรรมการ
	ฯลฯ	
1.7	หัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป	กรรมการและเลขานุการ

2. **คณะทำงานจัดวางระบบควบคุมภายใน** มีหน้าที่จัดวางระบบและปฏิบัติตามระบบควบคุมภายในให้เป็นไปตามมาตรฐานการควบคุมภายในของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ.2544 จัดให้มีการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน ภายในกลุ่ม และประเมินการควบคุมภายในด้วยตนเอง วางแผนปรับปรุง แก้ไขจุดอ่อนของระบบ ดำเนินการตามแผนปรับปรุง ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 กลุ่มบริหารทั่วไป

2.1.1	หัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป	ประธานคณะทำงาน
2.1.2	ครู	คณะทำงาน
2.1.3	ครู	คณะทำงาน
	ฯลฯ	
2.1.4	ครู	คณะทำงานและเลขานุการ

2.2 กลุ่มบริหารงบประมาณ

2.2.1	หัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ	ประธานคณะทำงาน
2.2.2	ครู	คณะทำงาน
2.2.3	ครู	คณะทำงาน

	ฯลฯ	
2.2.4	ครู	คณะทำงานและเลขานุการ
2.3 <u>กลุ่มบริหารงานบุคคล</u>		
2.3.1	หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล	ประธานคณะทำงาน
2.3.2	ครู	คณะทำงาน
2.3.3	ครู	คณะทำงาน
	ฯลฯ	
2.3.4	ครู	คณะทำงานและเลขานุการ
2.4 <u>กลุ่มบริหารวิชาการ</u>		
2.4.1	หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ	ประธานคณะทำงาน
2.4.2	ครู	คณะทำงาน
2.4.3	ครู	คณะทำงาน
	ฯลฯ	
2.4.4	ครู	คณะทำงานและ
		เลขานุการ

3. คณะกรรมการประเมินผลและรายงานผลการประเมินระบบควบคุมภายใน มีหน้าที่ ประเมินผลการปรับปรุงการควบคุมภายใน (แบบ ปย.2) ประเมินองค์ประกอบมาตรฐานการควบคุมภายใน (แบบ ปย.1) สรุปผลการประเมิน ข้อเสนอแนะ และจัดทำ ปอ.3, ปอ.2 และ ปอ.1 และรายงาน ปอ.1 ให้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบด้วย

3.1	รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	ประธานกรรมการ
3.2	หัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ	กรรมการ
3.3	หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล	กรรมการ
3.4	หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ	กรรมการ
3.5	หัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป	กรรมการและเลขานุการ
	ฯลฯ	

ทั้งนี้ให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งดำเนินการตามปฏิทินการควบคุมภายในที่กำหนด ให้เป็นไปด้วยความ เรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์ และบังเกิดผลดีกับทางราชการต่อไป

สั่ง ณ วันที่เดือน.....พ.ศ.

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

ตัวอย่าง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา / โรงเรียน.....
ปฏิทินดำเนินการควบคุมภายใน ปีงบประมาณ 2557

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1	แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการระบบควบคุมภายในของสพม./สถานศึกษา พร้อมแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	1 ต.ค.56 เป็นต้นไป	เจ้าหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย
2	กลุ่มงานดำเนินการตามแผนปรับปรุงการควบคุมภายในที่รายงานในปี งบประมาณ 2554 (แบบ ปย.2)	1 ต.ค.56 – 31 ส.ค.57	ผู้อำนวยการกลุ่ม/หัวหน้ากลุ่ม/และผู้รับผิดชอบแผนปรับปรุงของกลุ่ม
3	ติดตามผลการปฏิบัติตามแผนปรับปรุงการควบคุมภายใน (แบบติดตาม ปย.2)	ครั้งที่ 1 1-31 มี.ค. 57 ครั้งที่ 2 1-31 ส.ค.57	ผู้อำนวยการกลุ่ม/หัวหน้ากลุ่ม/และผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ติดตามแผนปรับปรุงของกลุ่ม
4	แต่ละกลุ่มประเมินผลการดำเนินงานควบคุมภายใน ดังนี้ 1. ประเมินแผนปรับปรุงการควบคุมภายในที่กลุ่มดำเนินการและได้ติดตามผลไปแล้ว 2. ประเมินองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน 5 ด้าน 3. ประเมินผลการควบคุมภายในด้วยตนเองตามภารกิจ	1-31 ส.ค.57	ผู้อำนวยการกลุ่ม/หัวหน้ากลุ่ม/ผู้ที่ได้รับมอบหมายและบุคลากรในกลุ่มงานทุกคน
5	คณะกรรมการประเมินระบบควบคุมภายในของ สพม./สถานศึกษา ดำเนินการดังนี้ 1. ประเมินผลการควบคุมภายในตามองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน 5 ด้าน ของ กลุ่ม (แบบ ปย.1) จัดทำ ปอ.2 2. ประเมินแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน ของกลุ่ม (แบบ ปย.2) แล้วจัดทำ ปอ.3 3. จัดทำรายงานผลการประเมินการควบคุมภายใน แบบ ปอ.1	1 – 30 ก.ย.57	คณะกรรมการประเมินระบบควบคุมภายใน ตามคำสั่งของ สพม./สถานศึกษา
6	รายงานผลการดำเนินงานการจัดวางระบบควบคุมภายในส่งสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สพฐ.	ต.ค.55 – ธ.ค.57	ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

2. การจัดวางระบบควบคุมภายในและการรายงานของส่วนงานย่อย

2.1 กลุ่มต่าง ๆ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ถูกกำหนดให้เป็นส่วนงานย่อย มีขอบข่ายภารกิจ ดังนี้

ภารกิจงาน	กิจกรรม/งาน
1. กลุ่มอำนวยการ	1. งานสารบรรณ 2. งานช่วยอำนวยการ 3. งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 4. งานยานพาหนะ 5. งานการจัดระบบบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 6. งานประสานงาน 7. งานการสรรหากรรมการและอนุกรรมการ 8. งานประชาสัมพันธ์ 9. งานสวัสดิการสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา 10. งานอื่นๆที่ได้รับมอบหมาย ฯลฯ
2. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์	1. งานการเงิน 2. งานบัญชี 3. งานบริหารพัสดุ 4. งานบริหารสินทรัพย์ 5. ให้คำปรึกษาสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานบริหารการเงิน งานบัญชี งานพัสดุและงานบริหารมอบหมายสินทรัพย์ 6. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับ
3. กลุ่มบริหารงานบุคคล	1. งานอัตรากำลัง 2. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 3. การพิจารณาความดีความชอบ 4. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 5. การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ 6. การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการ 7. การลาทุกประเภท
4. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา	1. ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 2. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น 3. ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา 4. ส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ

	<p>5. ส่งเสริมงานการแนะแนว สุขภาพอนามัย กีฬาและนันทนาการ ลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี ผู้บำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหาร ประชาธิปไตย วินัยนักเรียน การพิทักษ์สิทธิเด็กเยาวชนและงานกิจการนักเรียนอื่น</p> <p>6. ส่งเสริมสนับสนุนการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา</p> <p>7. ส่งเสริมงานกิจกรรมพิเศษและงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ</p> <p>8. ประสานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติดและส่งเสริมป้องกันแก้ไข และคุ้มครองความปลอดภัยนักเรียนนักศึกษา รวมทั้งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>8. ดำเนินงานวิเทศสัมพันธ์</p> <p>9. ประสาน ส่งเสริมการศึกษากับการศาสนาและการวัฒนธรรม</p> <p>10. ส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมทางการศึกษา และภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>11. ประสานและส่งเสริมสถานศึกษาให้มีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน</p> <p>12. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่ได้รับมอบหมาย</p>
5. กลุ่มนโยบายและแผน	<p>1. งานธุรการ</p> <p>2. งานข้อมูลสารสนเทศ</p> <p>3. งานนโยบายและแผน</p> <p>4. งานวิเคราะห์งบประมาณ</p> <p>5 งานติดตาม ประเมินและรายงานผล</p> <p>6. งานเลขานุการคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา</p>
6. กลุ่มนิเทศฯ	<p>1. งานประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา(หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย) และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ</p> <p>2. งานศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนา หลักสูตรการสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน</p> <p>3. งานวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา</p> <p>4. งานวิจัย พัฒนา ส่งเสริม มาตรฐานการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา ประเมิน ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา</p> <p>5. งานนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา</p> <p>6. งานศึกษาวิเคราะห์ วิจัย พัฒนา ส่งเสริม และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา</p> <p>7. งานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา</p>

2.2 กลุ่มงานในสถานศึกษาถูกกำหนดให้เป็นส่วนงานย่อย มีขอบข่ายภารกิจ ดังนี้

ภารกิจงาน	กิจกรรม/งาน
1. กลุ่มบริหารวิชาการ	1. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร 2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. การจัดการเรียนการสอน 4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา วิจัยในชั้นเรียน 5. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 6. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 7. งานวัดผล ประเมินผล ฯลฯ
2. กลุ่มบริหารงบประมาณ	1. การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณ 2. การเบิกจ่ายงบประมาณ 3. การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ 4. การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน 5. การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน ฯลฯ
3. กลุ่มบริหารงานบุคคล	1. งานอัตรากำลัง 2. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 3. การพิจารณาความดีความชอบ 4. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 5. การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ 6. การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการ 7. การลาทุกประเภท ฯลฯ
4. กลุ่มบริหารทั่วไป	1. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 2. การจัดทำสำมะโนนักเรียน 3. การรับนักเรียน 4. งานกิจการนักเรียน - ระบบดูแลนักเรียน - งานกิจกรรมวันสำคัญ 5. การจัดวางระบบควบคุมภายในของสถานศึกษา ฯลฯ
ฯลฯ	

และมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ที่ได้รับมอบหมายติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายในของแต่ละกลุ่มงาน โดยนำ ปย.2 ของปี 2556 (ตัวอย่างหน้า 15 -16) มาติดตามดูว่าผู้รับผิดชอบแผนปรับปรุงมีการปฏิบัติหรือดำเนินการแต่ละกิจกรรมตามแผนปรับปรุงหรือไม่ อย่างไร สถานะเป็นอย่างไร ยังมีจุดอ่อนหรือความเสี่ยงที่จะต้องควบคุมต่อหรือไม่ โดยมีวิธีการติดตามหลายวิธี เช่น การศึกษาเอกสาร/ตรวจสอบเอกสาร/สอบถามบุคลากรที่เกี่ยวข้องแล้วสรุปผลการประเมิน โดยให้ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะลงในแบบติดตาม ปย.2 (ตัวอย่างหน้า 17 - 19)

ตัวอย่าง
 กลุ่มบริหารวิชาการ
 รายงานการประเมินผลและการปรับปรุงการควบคุมภายใน
 ณ วันที่ 30 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2556

แบบ ปย.2

กระบวนการปฏิบัติงาน/ โครงการ/กิจกรรม/ด้านของ งานที่ประเมิน และ วัตถุประสงค์ของการ ควบคุม	การควบคุมที่มีอยู่	การประเมินผล การควบคุมภายใน	ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่	การปรับปรุงการควบคุม	กำหนดเสร็จ /ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
การจัดการเรียนการสอน - เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียน	1. กำหนดให้ครูทุกคน จัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้ 2. กำหนดให้ครูใช้สื่อ ประกอบการสอน 3. จัดให้มีการนิเทศ ติดตามการจัด การเรียนการสอน	กิจกรรมควบคุมที่ กำหนด มีการปฏิบัติ ไม่ครบถ้วน จึงไม่สามารถลดความ เสี่ยงในระดับที่ยอมรับ ได้	ด้านการดำเนินงาน (O : Operation) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เนื่องจาก 1. ครูไม่ใช้แผนการจัด การเรียนรู้ 2. ครูส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญในการใช้สื่อ การสอน 3. ครูไม่ใช้วิธีการวัด และประเมินผลที่ หลากหลาย 4. การนิเทศไม่ต่อเนื่อง	1. ให้มีการกำกับ ติดตามและ นิเทศการจัดการเรียนการสอน ของครูอย่างจริงจังและต่อเนื่อง 2. จัดให้มีกิจกรรมสอนเสริม 3. จัดหาสื่อเทคโนโลยีมาช่วย สนับสนุนกิจกรรมการเรียน การสอน 4. จัดให้มีการแข่งขันทักษะ ทางวิชาการ 5. จัดให้ครูได้ศึกษาดูงานด้าน การจัดการเรียนการสอนจาก สถานศึกษาอื่น	30 ก.ย. 2555 นายเจริญ ยิ่งเจริญ	

ชื่อผู้รายงาน พุดซ้อน หอมเย็น
 (นางสาวพุดซ้อน หอมเย็น)
 หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ
 วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2556

ตัวอย่าง
กลุ่มบริหารทั่วไป
รายงานการประเมินผลและการปรับปรุงการควบคุมภายใน
ณ วันที่ 30 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2556

แบบ ปย.2

กระบวนการปฏิบัติงาน/ โครงการ/กิจกรรม/ด้านของ งานที่ประเมิน และวัตถุประสงค์ ของการควบคุม	การควบคุมที่มีอยู่	การประเมินผล การควบคุมภายใน	ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่	การปรับปรุงการควบคุม	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา - เพื่อให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง ได้ร่วม เป็นเครือข่ายในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ	1. มีคำสั่งมอบหมายให้ ครูรับผิดชอบเรื่องการ ป้องกันนักเรียนติดยาเสพติด 2. สร้างเครือข่ายภายใน และภายนอกเพื่อประสาน การทำงานร่วมกัน	มาตรการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษายังไม่ เพียงพอ	ด้านการดำเนินงาน (O : Operation) การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ยังไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจาก 1. การปฏิบัติตามมาตรการ และป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ยังไม่เข้มข้น จริงจังและต่อเนื่อง 2. ระบบข้อมูลสารสนเทศ ของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ยังไม่ถูกต้อง สอดคล้องกับ ข้อเท็จจริง	1. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ ของนักเรียนให้ครอบคลุม ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน โดยใช้เทคโนโลยี เป็นเครื่องมือ 2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ในระบบเฝ้าระวัง 3. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	30 กันยายน 2555 นางจำปา ขาวนวล	

ชื่อผู้รายงาน เข้มแข็ง แรงดี
(นายเข้มแข็ง แรงดี)
หัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป
วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2556

ตัวอย่าง
กลุ่มบริหารวิชาการ
การติดตามการปฏิบัติตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน
ณ วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ.2556

แบบติดตาม ปย.2

กระบวนการปฏิบัติงาน/ โครงการ/กิจกรรม/ด้านของ งานที่ประเมิน และวัตถุประสงค์ ของการควบคุม	การควบคุมที่มีอยู่	การประเมินผล การควบคุมภายใน	ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่	การปรับปรุงการควบคุม	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	วิธีการติดตาม/สรุปผล การติดตาม ข้อคิดเห็น
การจัดการเรียนการสอน - เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน	1. กำหนดให้ครูทุกคน จัดทำแผนการจัดการ การเรียนรู้ 2. กำหนดให้ครูใช้สื่อ ประกอบการสอน 3. จัดให้มีการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียน การสอน	กิจกรรมควบคุมที่ กำหนด มีการปฏิบัติ ไม่ครบถ้วนจึงไม่สามารถ ลดความเสี่ยงในระดับ ที่ยอมรับได้	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เนื่องจาก 1. ครูไม่ใช้แผนการจัดการ เรียนรู้ 2. ครูส่วนใหญ่ไม่ให้ความ สำคัญในการใช้สื่อการสอน 3. ครูไม่ใช้วิธีการวัดและ ประเมินผลที่หลากหลาย 4. การนิเทศไม่ต่อเนื่อง	1. ให้มีการกำกับ ติดตาม และนิเทศการจัดการเรียน การสอนของครูอย่าง จริงจังต่อเนื่อง 2. จัดให้มีกิจกรรมสอน เสริม 3. จัดหาสื่อเทคโนโลยี มาช่วยสนับสนุนกิจกรรม การเรียนการสอน 4. จัดให้มีการแข่งขัน ทักษะทางวิชาการ 5. จัดให้ครูได้ศึกษาดูงาน ด้านการจัดการเรียน การสอนจากสถานศึกษา อื่น	30 ก.ย. 2555 นายเจริญ ยิ่งเจริญ	1. มีการกำกับติดตามและ นิเทศการจัดการเรียนการสอน ตามปฏิทินที่กำหนด 2. การจัดกิจกรรมและการ แข่งขันทักษะทางวิชาการยัง ไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจาก บุคลากรมีภารกิจในเรื่องการ จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน 3. มีการผลิตสื่อที่หลากหลาย และมีการติดตาม ประเมินผล การใช้สื่อต่างๆ

กระบวนการปฏิบัติงาน/ โครงการ/กิจกรรม/ด้านของ งานที่ประเมิน และวัตถุประสงค์ ของการควบคุม	การควบคุมที่มีอยู่	การประเมินผล การควบคุมภายใน	ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่	การปรับปรุงการควบคุม	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	วิธีการติดตาม/สรุปผล การติดตาม ข้อคิดเห็น
						<p>4. พาคณะครูไปศึกษาดูงาน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย, โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย และนำ Best Practice ของโรงเรียน ดังกล่าวมาปรับใช้ในโรงเรียน จากผลการดำเนินงาน ตามแผนการปรับปรุงทำให้ ความเสี่ยงลดลงได้ในระดับ หนึ่ง แต่ยังคงต้องจัดทำแผน ปรับปรุงในปีงบประมาณต่อไป เพื่อลดความเสี่ยงให้ได้</p>

ชื่อผู้รายงาน มะลิ บริสุทธิ์
(นางสาวมะลิ บริสุทธิ์)

ครู คศ.3

วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2556

ตัวอย่าง
กลุ่มบริหารทั่วไป
การติดตามการปฏิบัติตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน
ณ วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ.2556

แบบติดตาม ปย.2

กระบวนการปฏิบัติงาน/ โครงการ/กิจกรรม/ด้านของ งานที่ประเมิน และวัตถุประสงค์ ของการควบคุม	การควบคุมที่มีอยู่	การประเมินผล การควบคุมภายใน	ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่	การปรับปรุงการควบคุม	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	วิธีการติดตาม/สรุปผล การติดตาม ข้อคิดเห็น
การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา - เพื่อให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง ได้ร่วม เป็นเครือข่ายในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เป็นระบบ	1. มีคำสั่งมอบหมายให้ ครูรับผิดชอบเรื่องการ ป้องกันนักเรียนติดยาเสพติด 2. สร้างเครือข่ายภายใน และภายนอก เพื่อ ประสานการทำงาน ร่วมกัน	มาตรการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษายังไม่ เพียงพอ	ด้านการดำเนินงาน (O : Operation) การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ยังไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจาก 1. การปฏิบัติตามมาตรการ และป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ยังไม่เข้มข้นจริงจังและต่อเนื่อง 2. ระบบข้อมูลสารสนเทศ ของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ยังไม่ถูกต้อง สอดคล้องกับ ข้อเท็จจริง	1. จัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศของนักเรียน ให้ครอบคลุม ถูกต้องเป็น ปัจจุบัน โดยใช้เทคโนโลยี เป็นเครื่องมือ 2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือในระบบเฝ้าระวัง 3. จัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน	30 ก.ย. 2555 นายเจริญ ยิ่งเจริญ	1. มีการจัดเก็บข้อมูลนักเรียน เป็นรายบุคคล และปรับปรุง ให้เป็นปัจจุบัน อยู่เสมอ 2. สถานศึกษามีการพบปะ ผู้นำชุมชนและออกไป เยี่ยมบ้านนักเรียนที่อยู่ใน กลุ่มเสี่ยง มีการจัดตั้งเครือข่าย สุขภาพ ร่วมกันดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 3. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริม พัฒนา นักเรียนให้มีคุณธรรม และส่งเสริมให้ นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน เช่นการเลี้ยงสัตว์ ปลูกผัก 4. จัดให้มีการเฝ้าระวังเป็นพิเศษ สำหรับนักเรียนกลุ่ม เสี่ยง ผลจากการดำเนินการ ตามที่กล่าวมาสามารถลด ความเสี่ยงในระดับที่ยอมรับได้

ชื่อผู้รายงาน

ราตรี หอมดี

(นางสาวราตรี หอมดี)

ครู คศ.2

วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2556

2. ประเมินองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน 5 ด้าน โดยใช้กรอบการประเมินตามแบบประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน แล้วสรุปผลการประเมินลงในแบบ ปย.1

ตัวอย่าง

แบบ ปย.1

กลุ่มบริหารวิชาการ

รายงานผลการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน

ณ วันที่ 31 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2557

องค์ประกอบของการควบคุมภายใน	ผลการประเมิน/ข้อสรุป
<p>1. สภาพแวดล้อมการควบคุม ผู้บริหารได้สร้างบรรยากาศของการควบคุม เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการควบคุมภายใน โดยให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์ จริยธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน มีการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล มีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจนต่อการปฏิบัติที่ถูกต้อง และที่ไม่ถูกต้อง รวมทั้งปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง บุคลากรเข้าใจขอบเขตอำนาจหน้าที่ รวมทั้งมีความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>2. การประเมินความเสี่ยง </p> <p>3. กิจกรรมควบคุม </p> <p>4. สารสนเทศและการสื่อสาร </p> <p>5. การติดตามประเมินผล </p>	<p>- สภาพแวดล้อมการควบคุมในภาพรวมเหมาะสม และมีส่วนทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามยังคงมีการปรับเปลี่ยนมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้บุคลากรปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถ</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p>

ผลการประเมินโดยรวม สภาพแวดล้อมการควบคุมมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการควบคุมภายใน ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนเกิดจิตสำนึกที่ดี ปฏิบัติงานในความรับผิดชอบ รู้จักใช้อำนาจหน้าที่ตามขอบเขตที่มีอยู่ และตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของการควบคุมภายใน

ผู้รายงาน พุดซ้อน หอมเย็น

(นางสาวพุดซ้อน หอมเย็น)

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ

วันที่ 31 สิงหาคม 2557

ตัวอย่าง
กลุ่มบริหารงบประมาณ
รายงานผลการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน
ณ วันที่ 31 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2557

แบบ ปย.1

องค์ประกอบของการควบคุมภายใน	ผลการประเมิน/ข้อสรุป
1. สภาพแวดล้อมการควบคุม	-
2. การประเมินความเสี่ยง มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายระดับกิจกรรมที่ชัดเจนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร เชื่อมโยงกันในการที่จะทำงานให้สำเร็จด้วยงบประมาณและทรัพยากรที่กำหนดไว้ อย่างเหมาะสม มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงทั้งจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่อาจมีผลกระทบต่อ การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร	- กลุ่มงานมีการประเมินความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ และมีการจัดการกับความเสี่ยงต่างๆ ในเบื้องต้น รวมถึงการกำหนดแนวทางการป้องกันความเสี่ยง ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตจากปัจจัยต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป
3. กิจกรรมควบคุม	-
4. สารสนเทศและการสื่อสาร	-
5. การติดตามประเมินผล	-

ผลการประเมินโดยรวม กลุ่มบริหารงบประมาณ ได้นำระบบการบริหารความเสี่ยงที่เป็นสากลมาใช้ และมีการจัดการกับความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ

ผู้รายงาน ช่อนกลิน แรกแย้ม
 (นางสาวช่อนกลิน แรกแย้ม)
 ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ
 วันที่ 31 สิงหาคม 2557

ตัวอย่าง

แบบ ปย.1

กลุ่มบริหารงานบุคคล

รายงานผลการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน

ณ วันที่ 31 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2557

องค์ประกอบของการควบคุมภายใน	ผลการประเมิน/ข้อสรุป
1. สภาพแวดล้อมการควบคุม	-
2. การประเมินความเสี่ยง	-
3. กิจกรรมควบคุม กลุ่มจัดทำแนวทางวิธีปฏิบัติงานที่ทำให้มั่นใจว่าเมื่อนำไปปฏิบัติแล้วจะเกิดผลสำเร็จตามที่ฝ่ายบริหารกำหนดไว้ กิจกรรมเพื่อการควบคุมจะชี้ให้ผู้ปฏิบัติงาน เห็นความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความระมัดระวัง และสามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์	- ในภาพรวมกลุ่มมีกิจกรรมควบคุมที่เหมาะสมเพียงพอและสอดคล้องกับกระบวนการบริหารความเสี่ยงตามสมควร โดยกิจกรรมควบคุมเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานตามปกติ โดยหัวหน้ากลุ่มกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด - ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร มีความเหมาะสมสามารถใช้งานได้ครอบคลุมระหว่างกลุ่มงานและสถานศึกษา รวมถึงหน่วยงานภายนอก มีรูปแบบการสื่อสารที่ชัดเจน ทันเวลาและสะดวกต่อผู้ใช้ ผ่านระบบเครือข่าย รวมถึงการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ เผยแพร่ทั้งภายในและภายนอกองค์กร
4. สารสนเทศและการสื่อสาร กลุ่มมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เหมาะสมต่อความต้องการของผู้ใช้และมีการสื่อสารไปยังผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในรูปแบบที่เหมาะสม ช่วยให้ผู้ใช้รับข้อมูลสารสนเทศปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร	
5. การติดตามประเมินผล	-

ผลการประเมินโดยรวม กลุ่มบริหารงานบุคคลมีการกำหนดกิจกรรมควบคุมที่เหมาะสมเพียงพอ โดยกิจกรรมควบคุมเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานตามปกติ มีการกำกับ ดูแลโดยหัวหน้ากลุ่ม มีข้อมูลสารสนเทศที่เพียงพอประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆทั้งภายในและภายนอกองค์กร

ผู้รายงาน พวงแสง สดใส

(นางพวงแสง สดใส)

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล

วันที่ 31 สิงหาคม 2557

ตัวอย่าง
กลุ่มบริหารทั่วไป
รายงานผลการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน
ณ วันที่ 31 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2557

แบบ ปย.1

องค์ประกอบของการควบคุมภายใน	ผลการประเมิน/ข้อสรุป
1. สภาพแวดล้อมการควบคุม	-
2. การประเมินความเสี่ยง	-
3. กิจกรรมควบคุม	-
4. สารสนเทศและการสื่อสาร	-
5. การติดตามประเมินผล กลุ่มบริหารทั่วไปมีการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในและประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานตามปกติ มีการประเมินผลเป็นรายครึ่ง เป็นครั้งคราว กรณีพบจุดอ่อนหรือข้อบกพร่อง มีการกำหนดวิธีปฏิบัติเพื่อให้ความมั่นใจข้อตรวจพบจากการตรวจสอบได้รับการพิจารณาและมีการวินิจฉัยสั่งการให้ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องทันที	- ระบบการติดตามประเมินผลมีความเหมาะสม โดยหัวหน้ากลุ่มมีการติดตามการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในอย่างต่อเนื่อง มีการประเมินตนเองตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ผลการประเมินมีการจัดทำรายงานพร้อมข้อเสนอแนะเสนอผู้บริหารระดับสูง เพื่อสั่งการแก้ไขและกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติงานประจำปีต่อไป

ผลการประเมินโดยรวม กลุ่มบริหารทั่วไปมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่กำหนด มีการจัดทำรายงานและแนวทางแก้ไขเพื่อนำไปกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติงานประจำปี

ผู้รายงาน **เข้มแข็ง แรงค์ดี**
 (นายเข้มแข็ง แรงค์ดี)
 ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป
 วันที่ 31 สิงหาคม 2557

3. ประเมินผลการควบคุมภายในด้วยตนเอง (Control Self Assessment) CSA

เป็นกระบวนการสร้างความรับผิดชอบในการควบคุมภายใน ให้แก่ทุกคนที่เป็นเจ้าของงาน นำภารกิจงานที่ได้รับมอบหมายมาประเมินความเสี่ยง ผู้ประเมินต้องเข้าใจวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานอย่างชัดเจน หลังจากนั้นพิจารณาว่ามีความเสี่ยงอะไรบ้างในการทำงาน แล้วจึงพิจารณาว่าความเสี่ยงเหล่านั้นเกิดขึ้นบ่อยครั้งหรือไม่ และเมื่อเกิดความเสี่ยงนั้นแล้วจะส่งผลกระทบต่อการทำงานมากน้อยเพียงใด หากผู้ประเมินพิจารณาแล้วยังคงมีความเสี่ยงสูงเกินกว่าที่จะยอมรับได้ (ตัวอย่าง หน้า 27 - 29) จะต้องพิจารณาปรับเปลี่ยนการควบคุมภายในให้เพียงพอและเหมาะสมต่อไป ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้นการประเมินความเสี่ยงสามารถดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหน่วยงาน

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของหน่วยงาน จะต้องสอดคล้องกับภารกิจ (Mission) ของหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งโดยทั่วไปวัตถุประสงค์ของหน่วยงานจะแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. วัตถุประสงค์ในระดับหน่วยงาน เป็นวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานในภาพรวมของหน่วยงาน โดยทั่วไปจะระบุไว้ในแผนกลยุทธ์ และแผนการปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงาน
2. วัตถุประสงค์ในระดับกิจกรรม เป็นวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานที่เฉพาะเจาะจงสำหรับแต่ละกิจกรรมที่หน่วยงานกำหนด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ซึ่งวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรมจะต้องสนับสนุน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในระดับหน่วยงาน

2) ระบุปัจจัยเสี่ยง

ปัจจัยเสี่ยงของหน่วยงานสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ เป้าหมาย หรือผลการดำเนินงานในหน่วยงาน

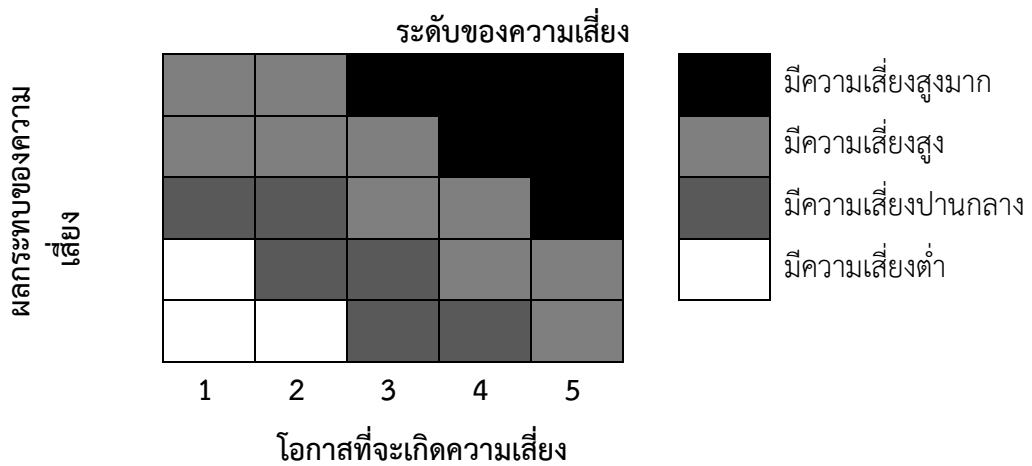
3) การวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยง

การวิเคราะห์ถึงผลกระทบของปัจจัยเสี่ยงที่มีต่อหน่วยงาน ซึ่งโดยปกติปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยมีผลกระทบต่อหน่วยงานมากน้อยไม่เท่ากัน การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงมีหลายวิธีแตกต่างกัน ผู้ประเมินควรให้ความสำคัญกับความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญ และมีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยๆ จึงควรพิจารณาเลือกใช้วิธีการหรือเทคนิคที่ใช้วิเคราะห์ให้เหมาะสมกับขนาด ลักษณะการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถประเมินระดับความสำคัญของความเสี่ยงได้ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยทั่วไปขั้นตอนการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงจะเป็นดังนี้

1. ประเมินระดับความสำคัญของปัจจัยเสี่ยง คือการนำปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยมาพิจารณาถึงความสำคัญว่า หากเกิดขึ้นแล้วมีผลกระทบต่อหน่วยงานมากน้อยแค่ไหน โดยอาจวัดเป็นระดับน้อยมาก น้อย ปานกลาง สูง
 2. ประเมินความถี่ที่ปัจจัยเสี่ยงจะเกิดขึ้น คือการพิจารณาว่าปัจจัยเสี่ยงที่ได้เรียงลำดับความสำคัญไว้แล้ว มีโอกาสที่จะเกิดปัจจัยเสี่ยงนั้น ในระดับ น้อยมาก น้อย ปานกลาง สูง
- การวิเคราะห์โดยการประเมินความสำคัญและการประเมินความถี่ ที่ปัจจัยเสี่ยงจะเกิดขึ้น อาจใช้ผสมผสานกัน เช่น ปัจจัยเสี่ยงบางอย่างมีอัตราความถี่สูง เมื่อเกิดขึ้นแต่ละครั้งสูญเสียเงินน้อย แต่ถ้าเกิดบ่อยๆ เข้า โดยรวมอาจมีจำนวนเงินสูงก็จะทำให้เกิดความสำคัญได้

3. เลือกใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เหมาะสม วิเคราะห์ออกมาโดยประมาณ โอกาสและความถี่ ที่ความเสี่ยงอาจเกิดขึ้นว่ามีมากน้อยเพียงใด พิจารณาผลกระทบจากความถี่ และจัดลำดับความสำคัญโดยการให้คะแนน บางครั้งอาจไม่จำเป็นต้องวิเคราะห์ในรูปแบบตัวเลข แต่อาจวิเคราะห์ออกมาเป็นระดับต่างๆ เช่น สำคัญมาก ปานกลาง หรือน้อย เป็นต้น

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง			ผลกระทบของความเสี่ยง		
โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง	ความถี่โดยเฉลี่ย	คะแนน	ผลกระทบ	มูลค่าความเสียหาย	คะแนน
สูงมาก	1 เดือนต่อครั้งหรือมากกว่า	5	สูงมาก	มากกว่า 1,000,000	5
สูง	1-6 เดือนต่อครั้ง แต่ไม่เกิน 5 ครั้ง	4	สูง	มากกว่า 500,000 บาท - 1,000,000 บาท	4
ปานกลาง	1 ปีต่อครั้ง	3	ปานกลาง	มากกว่า 50,000 บาท - 500,000 บาท	3
น้อย	2-3 ปีต่อครั้ง	2	น้อย	มากกว่า 10,000 บาท - 50,000 บาท	2
น้อยมาก	5 ปีต่อครั้ง	1	น้อยมาก	ไม่เกิน 10,000 บาท	1

4) กำหนดวิธีการควบคุมความเสี่ยง

เมื่อผู้ประเมินสามารถวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยงแล้ว ควรพิจารณาหาวิธีป้องกันความเสี่ยงนั้นๆ โดยต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ว่าคุ้มกับประโยชน์ที่จะได้รับหรือไม่ (ตัวอย่างหน้า 30 - 33) และพิจารณางานที่มีความเสี่ยงสูง นำไปจัดทำ ปย.2 ใหม่ของปีงบประมาณ 2557 (ตัวอย่างหน้า 34- 38)

ตัวอย่าง

แบบ

CSA

กลุ่มงานวิชาการ

รายงานการประเมินการควบคุมด้วยตนเอง

1. วิเคราะห์งานที่มีความเสี่ยงสูง 1 กิจกรรม

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโรงเรียนขนาดเล็ก

2. ให้กลุ่มทำความเข้าใจถึงผลสำเร็จของภารกิจที่เลือกกว่าต้องการให้เกิดผลสำเร็จอะไร
วัตถุประสงค์

1. เพิ่มผลสัมฤทธิ์ O-net ทุกวิชา

2. เพิ่มผลสัมฤทธิ์ NT ทุกวิชา

3. มีขั้นตอนหรือกระบวนการปฏิบัติที่จะทำให้ภารกิจนั้นสำเร็จ มีอะไรบ้างหรือทำอย่างไร

1. คัดกรองนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ทุกด้าน

2. ครู ผู้บริหาร ให้ความสำคัญนักเรียน และให้รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

3. ส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนที่มีครูไม่ตรงวิชาเอกเข้ารับการอบรมพัฒนาให้ตรงวิชาเอก/ให้
ครูจากโรงเรียนอื่นมาสอนวิชาที่ขาดแคลน

4. แต่ละขั้นตอนมีวัตถุประสงค์ความสำเร็จอย่างไร

กระบวนการ/ขั้นตอน	วัตถุประสงค์
1. คัดกรองนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ทุกด้าน	1. เพื่อให้รู้จักเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
2. ครู ผู้บริหาร ให้ความสำคัญนักเรียนและให้รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	2. เพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
3. ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนที่มีครูไม่ตรงวิชาเอกเข้ารับการอบรมพัฒนา/ให้ครูจากโรงเรียนอื่นมาสอนวิชาที่ขาดแคลน	3. เพื่อให้มีครูสอนตามวิชาเอกและทำให้ผลสัมฤทธิ์ในแต่ละกลุ่มสาระสูงขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

5. ถ้าไม่เป็นตามวัตถุประสงค์เกิดจากสาเหตุอะไร (ปัจจัยภายใน/ปัจจัยภายนอก)

วัตถุประสงค์	สาเหตุ	
	ปัจจัยภายใน	ปัจจัยภายนอก
1. เพื่อให้รู้จักเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้	ครูไม่คัดกรองนักเรียนจริง	-
2. เพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	ครูไม่จัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	-
3. เพื่อให้ได้ครูสอนตามวิชาเอกและให้ผลสัมฤทธิ์ในแต่ละกลุ่มสาระสูงขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด	1. ครูไม่ครบชั้น/ไม่ตรงเอก 2. ขาดงบประมาณในการบริหารจัดการ	-

6. ให้วิเคราะห์ว่างานที่ปฏิบัติอยู่จริงในขณะประเมินมีกิจกรรมการควบคุมอย่างไร (ปฏิบัติตามระเบียบ, ข้อบังคับ, คำสั่งอะไร)

ขั้นตอน/กระบวนการปฏิบัติงาน	กิจกรรมการควบคุมที่มีอยู่
1. คัดกรองนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ทุกด้าน ทุกคน	1. แต่งตั้งคณะทำงาน / ครูประจำชั้นคัดกรองนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในแต่ละด้านทุกคน
2. ครู ผู้บริหาร ให้ความสำคัญนักเรียนและรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	2. มีคำสั่งให้ครูประจำจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
3. ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนที่มีครูสอนไม่ตรงวิชาเอกเข้ารับการอบรมพัฒนาให้ตรงวิชาที่สอน/ใช้ครูโรงเรียนอื่นมาสอนวิชาที่ขาดแคลน	3. ส่งครูที่สอนไม่ตรงวิชาเอกเข้ารับการอบรมพัฒนาให้ตรงกับวิชาที่สอน

7. ให้กลุ่มวิเคราะห์ว่าที่ปฏิบัติจริงอยู่นั้น สามารถลดหรือควบคุมสาเหตุของความเสียหายได้หรือไม่ (สรุปว่า
ได้ / เพียงพอ / มีประสิทธิผล , ไม่ได้ / ไม่เพียงพอ / ยังมีปัญหาที่เกิดขึ้น

ขั้นตอน / กระบวนการปฏิบัติงาน	กิจกรรมการควบคุมที่มีอยู่
1. แต่งตั้งคณะทำงาน / ครูประจำชั้นคัดกรองเด็กที่มี ความบกพร่องทางการเรียนรู้ในแต่ละด้าน	1. ได้ / เพียงพอ
2. มีคำสั่งให้ครูประจำชั้นจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็น รายบุคคล	2. ได้ / เพียงพอ
3. ส่งครูที่สอนไม่ตรงวิชาเอกเข้ารับการอบรมพัฒนา ให้ตรงกับวิชาที่สอน	3. ไม่เพียงพอ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่ บรรลุวัตถุประสงค์ สาเหตุ 3.1 ครูไม่ครบชั้น 3.2 ขาดงบประมาณในการบริหารเพื่อยกระดับ ผลสัมฤทธิ์

8. ถ้าพบว่ายังมีปัญหายัง เกิดจากสาเหตุอะไรจะแก้ไขอย่างไร ใครเป็นคนแก้ไข

ปัญหา / สาเหตุ	การแก้ไข	ผู้รับผิดชอบ / ว.ด.ป.แล้วเสร็จ
1. ครูไม่ครบชั้น(ครู 1 คน สอนหลายชั้น)	1. มีเครือข่ายร่วมการสอน (โครงการเรียนร่วม)	1. ศน. ผู้รับผิดชอบในแต่ละกลุ่ม สาระ / 31 มี.ค. 58
	2. มีการแลกเปลี่ยนครูเฉพาะทาง	2. ผอ.กลุ่มนิเทศฯ/31 มี.ค.58
	3. มีการวัดผลร่วมกัน	3. รองฯ ที่รับผิดชอบกลุ่มนิเทศฯ/ 31 มี.ค. 58
	4. มีการทำข้อตกลงการทำงาน (MOU) ระหว่าง ผอ.เขตฯ กับ ผอ.	4. ผอ.เขตฯ / 31 ต.ค. 57
	5. มีปฏิทินการปฏิบัติงานที่ชัดเจน	5. ผอ.กลุ่มนิเทศฯ / 5 พ.ย. 57
2. ขาดแคลนงบประมาณในการ บริหาร	จัดพาหนะ / ค่าใช้จ่ายในการ บริหารให้โรงเรียนขนาดเล็ก	6. ผอ.เขตฯ / 30 ก.ย. 58

ชื่อผู้รายงาน.....
(.....)
ตำแหน่ง ผอ.กลุ่ม/หัวหน้างานกลุ่ม.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตัวอย่าง
กลุ่มบริหารวิชาการ

ประเมินความเสี่ยงขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 4 ได้งานที่มีปัจจัยเสี่ยง จำนวน 2 งาน ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ที่	โครงการ/งาน/กิจกรรม	ปัจจัยเสี่ยง	ระดับ ความสำคัญ	ระดับ ความถี่	ระดับ ความเสี่ยง	วิธีการควบคุมความเสี่ยง
1	การจัดการเรียนการสอน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	5	4	20	<ol style="list-style-type: none"> 1. สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมการผลิตสื่อ และ การใช้สื่อประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน 2. มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลครู ในการใช้สื่อ ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน 3. นิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างจริงจังและ ต่อเนื่อง ตามปฏิทินที่กำหนด 4. จัดให้มีการแข่งขันทักษะทางวิชาการ
2	การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ฯลฯ	สื่อเทคโนโลยี ไม่ทันสมัย	4	4	16	<ol style="list-style-type: none"> 1. สสำรวจวิเคราะห์ปัจจัยภายในสถานศึกษาที่เป็นโอกาส และอุปสรรคต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ สื่อเทคโนโลยี 2. กำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานของสถานศึกษาและ ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ 3. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ ทันสมัย โดยจัดหางบประมาณให้ และส่งเข้ารับการอบรม 4. พาครูไปศึกษาดูงานสถานศึกษาที่มีผลงานดีเด่นทางด้าน การผลิตสื่อ 5. จัดทำทะเบียนคุมสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา 6. จัดให้มีการกำกับ ติดตามผลการใช้สื่อเทคโนโลยีใน การจัดการเรียนการสอน

กลุ่มบริหารงบประมาณ

ประเมินความเสี่ยงขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 4 ได้งานที่มีปัจจัยเสี่ยง จำนวน 2 งาน ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ที่	โครงการ/งาน/กิจกรรม	ปัจจัยเสี่ยง	ระดับ ความสำคัญ	ระดับ ความถี่	ระดับ ความเสี่ยง	วิธีการควบคุมความเสี่ยง
1	การควบคุม ดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ	วัสดุ ครุภัณฑ์ เสื่อมสภาพ ไม่ได้ใช้ประโยชน์	3	2	6	<ol style="list-style-type: none"> 1. แต่งตั้งคณะกรรมการสำรวจพัสดุคงเหลือ และแยกประเภทวัสดุครุภัณฑ์ที่ยังใช้ได้ วัสดุครุภัณฑ์ ที่เสื่อมสภาพ 2. จัดทำทะเบียนคุมพัสดุ ครุภัณฑ์ ให้เป็นปัจจุบัน และถูกต้อง 3. นำวัสดุครุภัณฑ์ที่ยังพอใช้ได้มาปรับปรุง ซ่อมแซม ให้สามารถใช้งานได้ 4. วางแผนการใช้วัสดุครุภัณฑ์ให้คุ้มค่า และเกิดประโยชน์ สูงสุด 5. จำหน่ายครุภัณฑ์ที่เสื่อมสภาพ ไม่ได้ใช้ประโยชน์ ออกจากทะเบียน
2	การเบิกจ่ายงบประมาณ ฯลฯ	เบิกจ่ายงบประมาณไม่ทัน ตามที่กำหนด	4	3	12	<ol style="list-style-type: none"> 1. ออกคำสั่งมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรปฏิบัติให้ชัดเจน 2. สนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมในเรื่องงานการเงิน และบัญชี 3. ประชุมผู้เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายงบประมาณ เพื่อ วางแผนและกำหนดปฏิทินการเบิกจ่ายงบประมาณ 4. กำหนดให้มีการติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน การเบิกจ่ายงบประมาณเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน 5. รวบรวมเอกสารการเบิกจ่ายงบประมาณ ลงบัญชี ให้ เป็นปัจจุบัน 6. จัดเก็บเอกสารให้เป็นระบบเพื่อรอการตรวจสอบ

กลุ่มบริหารงานบุคคล

ประเมินความเสี่ยงขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 4 ได้งานที่มีปัจจัยเสี่ยง จำนวน 2 งาน ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ที่	โครงการ/งาน/กิจกรรม	ปัจจัยเสี่ยง	ระดับ ความสำคัญ	ระดับ ความถี่	ระดับ ความเสี่ยง	วิธีการควบคุมความเสี่ยง
1	การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานไม่ตรงกับวุฒิและประสบการณ์ที่มี	4	3	12	<ol style="list-style-type: none"> จัดเก็บข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นรายบุคคล ให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และเพียงพอตามความต้องการ นำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับสภาพปัจจุบัน เพื่อดูว่าครูและบุคลากรทางการศึกษาสอน/ทำงาน ตรงตามคุณวุฒิหรือไม่ จัดทำแผนการฝึกอบรมตามความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมตามความต้องการ จัดหาลูกจ้างชั่วคราว โดยใช้เงินนอกงบประมาณมาสนับสนุน เพื่อมอบหมายภารกิจที่ครู/บุคลากรทางการศึกษา ไม่สามารถปฏิบัติได้
2	งานอัตรากำลัง	ขาดแคลนบุคลากร	4	2	8	<ol style="list-style-type: none"> จัดเก็บข้อมูลบุคลากรเพื่อวางแผนการมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จัดหางบประมาณจ้างบุคลากรเป็นลูกจ้างชั่วคราว เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนบุคลากร
3	ฯลฯ					

กลุ่มบริหารทั่วไป

ประเมินความเสี่ยงขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 4 ได้งานที่มีปัจจัยเสี่ยง จำนวน 2 งาน ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ที่	โครงการ/งาน/กิจกรรม	ปัจจัยเสี่ยง	ระดับ ความสำคัญ	ระดับ ความถี่	ระดับ ความเสี่ยง	วิธีการควบคุมความเสี่ยง
1	ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	นักเรียนมีพฤติกรรม ไม่ฟังประสงค์	5	5	25	<ol style="list-style-type: none"> 1. สํารวจข้อมูลนักเรียนกลุ่มเสี่ยง แยกประเภทพฤติกรรมที่ไม่ฟังประสงค์ จัดเก็บเป็นข้อมูลพื้นฐาน 2. จัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา และส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ฟังประสงค์ เช่น <ol style="list-style-type: none"> 2.1 จัดกิจกรรมโฮมรูม 2.2 ประชุมผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อหาวิธีการป้องกันและแก้ปัญหา 3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระบบเฝ้าระวัง ระหว่างผู้ปกครองและครู และหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง
2	การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	โรงเรียนได้รับความร่วมมือ จากชุมชนน้อยมาก	3	4	12	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดให้มีเครือข่าย ชมรมต่างๆ เพื่อดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 2. จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ในชุมชน 3. มีการยกย่อง เชิดชูเกียรติ ให้กับบุคคลดีเด่น บุคคลที่ทำคุณประโยชน์ให้กับชุมชนและโรงเรียน และประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบ
3	ฯลฯ					

ตัวอย่าง

แบบ ปย.2

กลุ่มบริหารวิชาการ
 รายงานการประเมินผลและการปรับปรุงการควบคุมภายใน
 ณ วันที่ 30 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2557

กระบวนการปฏิบัติงาน/ โครงการ/กิจกรรม/ด้าน ของงานที่ประเมิน และ วัตถุประสงค์ของการ ควบคุม	การควบคุมที่มีอยู่	การประเมินผล การควบคุมภายใน	ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่	การปรับปรุงการควบคุม	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
การจัดการเรียนการสอน - เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน	1. กำหนดให้ครู ทุกคนจัดทำแผนการ จัดการเรียนรู้ 2. กำหนดให้ครูใช้ สื่อประกอบการสอน 3. มีการนิเทศ ติดตามการจัดการ เรียนการสอน	1. ครูไม่สามารถ ผลิตสื่อได้เอง 2. สื่อไม่ทันสมัย 3. ขาดการกำกับ ติดตามการใช้สื่อ อย่างต่อเนื่อง	ด้านการดำเนินงาน (O : Operation) ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนต่ำ	1. สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม การผลิตสื่อ และการใช้สื่อประกอบ กิจกรรมการเรียนการสอน 2. มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลครู ในการใช้สื่อประกอบกิจกรรม การเรียนการสอน 3. นิเทศการจัดการเรียนการสอนของครู อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ตามปฏิทิน ที่กำหนด 4. จัดให้มีการแข่งขันทักษะทางวิชาการ	30 ก.ย. 2556 นายเจริญ ยิ่งเจริญ	

ชื่อผู้รายงาน พุดซ้อน หอมเย็น

(นางสาวพุดซ้อน หอมเย็น)

หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ

วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2557

ตัวอย่าง

แบบ ปย.2

กลุ่มบริหารงบประมาณ
 รายงานการประเมินผลและการปรับปรุงการควบคุมภายใน
 ณ วันที่ 30 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2557

กระบวนการปฏิบัติงาน/ โครงการ/กิจกรรม/ ด้านของงานที่ประเมิน และวัตถุประสงค์ของการค	การควบคุมที่มีอยู่	การประเมินผล การควบคุมภายใน	ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่	การปรับปรุงการควบคุม	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
การเบิกจ่ายงบประมาณ 1. เพื่อเร่งรัดการเบิกจ่าย งบประมาณให้เป็นไปตาม ปฏิทินที่กำหนด 2. เพื่อให้การดำเนินงาน การเงินเป็นไปตามระเบียบ ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน	1. มีระเบียบ ข้อบังคับ เป็นแนวปฏิบัติ 2. มีปฏิทินกำหนด ระยะเวลาในการ ดำเนินการ	1. การมอบหมาย ภารกิจไม่ชัดเจน 2. ผู้รับผิดชอบขาด ความเข้าใจในเรื่อง การเบิกจ่าย งบประมาณ	ด้านการดำเนินงาน (O : Operation) เบิกจ่ายงบประมาณ ไม่ทันตามกำหนด	1. ออกคำสั่งมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากร ปฏิบัติให้ชัดเจน 2. สนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรม ในเรื่องงานการเงินและบัญชี 3. ประชุมผู้เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่าย งบประมาณ เพื่อวางแผนและกำหนด ปฏิทินการเบิกจ่ายงบประมาณ 4. กำหนดให้มีการติดตามและรายงาน ผลการดำเนินงานการเบิกจ่ายงบ ประมาณเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน 5. รวบรวมเอกสารการเบิกจ่าย งบประมาณ ลงบัญชี ให้เป็นปัจจุบัน 6. จัดเก็บเอกสารให้เป็นระบบเพื่อการ การตรวจสอบ	30 ก.ย.2556 นายรักดี ชื่นชอบ	

ชื่อผู้รายงาน ช่อนกลีน แรกแย้ม

(นางสาวช่อนกลีน แรกแย้ม)

หัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ

วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2557

ตัวอย่าง

แบบ ปย.2

กลุ่มบริหารงานบุคคล
 รายงานการประเมินผลและการปรับปรุงการควบคุมภายใน
 ณ วันที่ 30 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2557

กระบวนการปฏิบัติงาน/ โครงการ/กิจกรรม/ด้าน ของงานที่ประเมิน และ วัตถุประสงค์ของการ ควบคุม	การควบคุมที่มีอยู่	การประเมินผล การควบคุมภายใน	ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่	การปรับปรุงการควบคุม	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
การพัฒนาครูและบุคลากร ทางการศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากร ทางการศึกษา ปฏิบัติงาน ตรงตามคุณวุฒิและ ประสบการณ์ที่มี	1. มีการกำหนดระดับ ความรู้ ทักษะและ ความสามารถ 2. มีเอกสารบรรยาย คุณลักษณะของแต่ละ ตำแหน่ง	1. ครูและบุคลากรทาง การศึกษาปฏิบัติ ภารกิจไม่ตรงตามวุฒิ และประสบการณ์ที่มี ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ ขาดประสิทธิภาพ 2. ขาดแคลนอัตรา กำลัง	ด้านการดำเนินงาน (O : Operation) ครูและบุคลากร ทางการศึกษาปฏิบัติ งานไม่ตรงตามวุฒิ และประสบการณ์ที่มี	1. จัดเก็บข้อมูลครูและบุคลากรทางการ ศึกษา เป็นรายบุคคล ให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และเพียงพอตามความ ต้องการ 2. นำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับสภาพ ปัจจุบัน เพื่อดูว่าครูและบุคลากรทางการ ศึกษาสอน/ทำงาน ตรงตามคุณวุฒิหรือ ไม่ 3. จัดทำแผนการฝึกอบรมตามความ ต้องการของครูและบุคลากรทางการ ศึกษา	30 ก.ย.2558 นางพิกุล ชื่นชม	

กระบวนการปฏิบัติงาน/ โครงการ/กิจกรรม/ด้าน ของงานที่ประเมิน และ วัตถุประสงค์ของการ ควบคุม	การควบคุมที่มีอยู่	การประเมินผล การควบคุมภายใน	ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่	การปรับปรุงการควบคุม	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
				4. ส่งครูและบุคลากรทางการ ศึกษาเข้ารับการอบรมตาม ความต้องการ 5. จัดหาลูกจ้างชั่วคราว โดยใช้เงินนอกงบประมาณมา สนับสนุน เพื่อมอบหมายภารกิจ ที่ครู/บุคลากรทางการศึกษา ไม่สามารถปฏิบัติได้		

ชื่อผู้รายงาน พวงแสง สดใส
(นางพวงแสง สดใส)
หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล
วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2557

ตัวอย่าง
กลุ่มบริหารทั่วไป
รายงานการประเมินผลและการปรับปรุงการควบคุมภายใน
ณ วันที่ 30 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2557

แบบ ปย.2

กระบวนการปฏิบัติงาน/ โครงการ/กิจกรรม/ด้าน ของงานที่ประเมิน และ วัตถุประสงค์ของการควบคุม	การควบคุมที่มีอยู่	การประเมินผล การควบคุมภายใน	ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่	การปรับปรุงการควบคุม	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน เพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหา ความประพฤติ ของนักเรียน	1. พระราชบัญญัติ คุ้มครองเด็กพ.ศ.2546 2. ระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการส่งเสริม ความประพฤตินักเรียน นักศึกษา พ.ศ. 2548	ถึงแม้ว่าจะมีพระราช บัญญัติ ระเบียบเป็น แนวทางให้ปฏิบัติ ก็ยังมีปัญหานักเรียน มีพฤติกรรมที่ไม่พึง ประสงค์	ด้านการดำเนินงาน (O : Operation) ด้านการปฏิบัติตาม ระเบียบ ข้อบังคับ (C: Compliance) นักเรียนมีพฤติกรรม ที่ไม่พึงประสงค์	1. สํารวจข้อมูลนักเรียนกลุ่มเสี่ยง แยกประเภทพฤติกรรมที่ไม่พึง ประสงค์ จัดเก็บเป็นข้อมูลพื้นฐาน 2. จัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา และ ส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ พึงประสงค์ เช่น 2.1 จัดกิจกรรมโฮมรูม 2.2 ประชุมผู้ปกครองและ ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อหาวิธีการป้องกัน และแก้ปัญหา 3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ระบบเฝ้าระวัง ระหว่างผู้ปกครอง และครู และหน่วยงานต่างๆที่ เกี่ยวข้อง	30 ก.ย. 2556 นางพิกุล ชินบาน	

ชื่อผู้รายงาน เข้มแข็ง แรงค์ดี

(นายเข้มแข็ง แรงค์ดี)

หัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป

วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2557

4. การจัดทำรายงานการควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจมี 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1

1. ติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายในของสถานศึกษานำแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน แบบ ปอ.3 ของปีงบประมาณ 2556 (ตัวอย่างหน้า 40 - 41) มาติดตามดูว่าภายในหน่วยงานมีการปฏิบัติหรือดำเนินการแต่ละกิจกรรมตามแผนการปรับปรุงหรือไม่ อย่างไร สถานะเป็นอย่างไร ยังมีจุดอ่อนหรือความเสี่ยงที่จะต้องควบคุมต่อหรือไม่ โดยมีวิธีการติดตามหลายวิธี เช่น นำแบบติดตาม ปย.2 (ตัวอย่างหน้า 14-19) มาเป็นข้อมูล/การศึกษาเอกสาร/ตรวจสอบเอกสาร/สอบถามบุคลากรที่เกี่ยวข้อง แล้วสรุปผลการประเมิน โดยให้ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะลงในแบบติดตาม ปอ.3 (ตัวอย่างหน้า 42 - 45)

2. นำแบบ ปย.2 ของกลุ่มในปีงบประมาณ 2557 มาจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง (ข้อมูลหน้า 30-33)

ตัวอย่าง

แบบ ปอ.3

โรงเรียนประชานิยม

รายงานแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน

ณ วันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ.2556

กระบวนการปฏิบัติงาน/โครงการ กิจกรรม/ด้านของงาน ที่ประเมิน วัตถุประสงค์ของการควบคุม	ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่	งวด/เวลา ที่พบจุดอ่อน	การปรับปรุงการควบคุมภายใน	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
การจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน	ด้านการดำเนินงาน (O : Operation) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่ำ เนื่องจาก 1. ครูไม่ใช้แผนการจัดการ เรียนรู้ 2. ครูส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญ ในการใช้สื่อ การสอน 3. ครูไม่ใช้วิธีการวัดและ ประเมินผลที่หลากหลาย 4. การนิเทศไม่ต่อเนื่อง	มี.ค. .2556	1. ให้มีการกำกับ ติดตามและนิเทศ การจัดการเรียนการสอนของครู อย่างจริงจังและต่อเนื่อง 2. จัดให้มีกิจกรรมสอนเสริม 3. จัดหาสื่อเทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุน กิจกรรมการเรียนการสอน 4. จัดให้มีการแข่งขันทักษะทางวิชาการ 5. จัดให้ครูได้ศึกษาดูงานด้านการจัด การเรียนการสอนจากสถานศึกษาอื่น	30 ก.ย.2557 นายเจริญ ยิ่งเจริญ กลุ่มบริหารวิชาการ	

สวยสม ใจดี
 (นางสาวสวยสม ใจดี)
 ผู้อำนวยการโรงเรียนประชานิยม
 วันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ.2556

ตัวอย่าง
โรงเรียนประชานิยม
รายงานแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน
ณ วันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ.2556

แบบ ปอ.3

กระบวนการปฏิบัติงาน/โครงการ กิจกรรม/ด้านของงาน ที่ประเมิน วัตถุประสงค์ของการควบคุม	ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่	งวด/เวลา ที่พบจุดอ่อน	การปรับปรุงการควบคุมภายใน	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา - เพื่อให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง ได้ร่วมเป็นเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	ด้านการดำเนินงาน (O : Operation) การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ยังไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจาก 1. การปฏิบัติตามมาตรการและป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษายังไม่เข้มข้นจริงจังและต่อเนื่อง 2. ระบบข้อมูลสารสนเทศนักเรียนกลุ่มเสี่ยงยังไม่ถูกต้อง	มี.ค. 2556	1. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนให้ครอบคลุม ถูกต้องเป็นปัจจุบัน โดยใช้เทคโนโลยี เป็นเครื่องมือ 2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือในระบบเฝ้าระวัง 3. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	30 ก.ย.2557 นางจำปา ขาวนวล กลุ่มบริหารทั่วไป	

สวยสม ใจดี

(นางสาวสวยสม ใจดี)

ผู้อำนวยการโรงเรียนประชานิยม
วันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ.2556

ตัวอย่าง
โรงเรียนประชานิยม
การติดตามการปฏิบัติตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน
ณ วันที่ 30 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2557

แบบติดตาม ปอ.3

กระบวนการปฏิบัติงาน/โครงการ กิจกรรม/ด้านของงาน ที่ประเมิน วัตถุประสงค์ของการควบคุม	ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่	งวด/เวลา ที่พบจุดอ่อน	การปรับปรุงการควบคุมภายใน	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	วิธีการติดตามและสรุปผล การประเมิน/ข้อคิดเห็น
การจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่ำ เนื่องจาก 1. ครูไม่ใช้แผนการจัด การเรียนรู้ 2. ครูส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญในการใช้สื่อ การสอน 3. ครูไม่ใช้วิธีการวัดและ ประเมินผลที่หลากหลาย 4. การนิเทศไม่ต่อเนื่อง	มี.ค.2556	1. ให้มีการกำกับ ติดตามและนิเทศการ เรียนการสอนของครูอย่างจริงจังและ ต่อเนื่อง 2. จัดให้มีกิจกรรมสอนเสริม 3. จัดหาสื่อเทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุน กิจกรรมการเรียนการสอน 4. จัดให้มีการแข่งขันทักษะทางวิชาการ 5. จัดให้ครูได้ศึกษาดูงานด้านการจัด การเรียนการสอนจากสถานศึกษาอื่น	30 ก.ย.2557 นายเจริญ ยิ่งเจริญ กลุ่มบริหารวิชาการ	1. มีการกำกับติดตามและ นิเทศการจัดการเรียนการ สอนตามปฏิทินที่กำหนด 2. การจัดกิจกรรมและการ แข่งขันทักษะทางวิชาการ ยังไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากบุคลากรมีภารกิจ ในเรื่องการจัดการเรียน การสอนในชั้นเรียน 3. มีการผลิตสื่อที่หลากหลาย และมีการติดตาม ประเมินผลการใช้

กระบวนการปฏิบัติงาน/โครงการ กิจกรรม/ด้านของงาน ที่ประเมิน วัตถุประสงค์ของการควบคุม	ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่	งวด/เวลา ที่พบจุดอ่อน	การปรับปรุงการควบคุมภายใน	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	วิธีการติดตามและสรุปผล การประเมิน/ข้อคิดเห็น
					<p>4. คณะครูไปศึกษาดูงาน โรงเรียนสงวนหญิง,โรงเรียน พระปฐมวิทยาลัย และ นำBest Practice ของ โรงเรียนดังกล่าวมาปรับใช้ ในโรงเรียน</p> <p>จากผลการดำเนินงาน ตามแผนการปรับปรุงทำให้ ความเสี่ยงลดลงได้ในระดับ หนึ่ง แต่ยังคงต้องจัดทำ แผนปรับปรุงในปีงบประมาณต่อไป เพื่อลด ความเสี่ยงให้ได้</p>

ชื่อผู้รายงาน สวยเสมอ ดีใจ
(นางสาวสวยเสมอ ดีใจ)
ครูชำนาญการพิเศษ
วันที่ 30 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2557

ตัวอย่าง
โรงเรียนประชานิยม
การติดตามการปฏิบัติตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน
ณ วันที่ 30 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2557

แบบติดตาม ปอ.3

กระบวนการปฏิบัติงาน/โครงการ กิจกรรม/ด้านของงาน ที่ประเมิน วัตถุประสงค์ของการควบคุม	ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่	งวด/เวลา ที่พบจุดอ่อน	การปรับปรุงการควบคุมภายใน	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	วิธีการติดตามและสรุปผล การประเมิน/ข้อคิดเห็น
การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา - เพื่อให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง ได้ร่วมเป็นเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	ด้านการดำเนินงาน (O : Operation) การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ยังไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจาก 1. การปฏิบัติตามมาตรการและป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษายังไม่เข้มข้นจริงจังและต่อเนื่อง	มี.ค.2556	1. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนให้ครอบคลุม ถูกต้องเป็นปัจจุบัน โดยใช้เทคโนโลยี เป็นเครื่องมือ 2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือในระบบเฝ้าระวัง 3. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	30 ก.ย.2557 นางชวณพิศ เลิศล้ำ กลุ่มบริหารทั่วไป	1. มีการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล และปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน อยู่เสมอ 2. สถานศึกษามีการพบปะผู้นำชุมชนและออกไปเยี่ยมบ้านนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง มีการจัดตั้งเครือข่ายสุขภาพร่วมกันดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 3. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา นักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม

กระบวนการปฏิบัติงาน/โครงการ กิจกรรม/ด้านของงาน ที่ประเมิน วัตถุประสงค์ของการควบคุม	ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่	งวด/เวลา ที่พบจุดอ่อน	การปรับปรุงการควบคุมภายใน	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	วิธีการติดตามและสรุปผล การประเมิน/ข้อคิดเห็น
	2. ระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียน กลุ่มเสี่ยง ยังไม่ถูกต้อง สอดคล้องกับข้อเท็จจริง				และส่งเสริมให้นักเรียนมี รายได้ระหว่างเรียน เช่น การเลี้ยงสัตว์ ปลูกผัก 4. จัดให้มีการเฝ้าระวังเป็น พิเศษ สำหรับนักเรียนกลุ่ม เสี่ยงผลจากการดำเนินการ ตามที่กล่าวมาสามารถลด ความเสี่ยงในระดับที่ยอมรับ ได้

ชื่อผู้รายงาน

สวยเสมอ ดีใจ

(นางสาวสวยเสมอ ดีใจ)

ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่ 30 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2557

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินตามแบบประเมินองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน สถานศึกษา นำ ปย.1 ของกลุ่มงานในสถานศึกษา ปีงบประมาณ 2557 (ตัวอย่างหน้า 20 - 24) มาหลอมรวมและประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน ในภาพของสถานศึกษา เพื่อให้ทราบว่า ณ สถานการณ์ปัจจุบันการควบคุมภายในของสถานศึกษา มีระบบการควบคุมภายในเพียงพอและเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด และการปฏิบัติงานจริงเป็นอย่างไร ควรปรับปรุงจุดไหน หรือไม่อย่างไร แล้วนำผลการประเมินมาสรุปลงในแบบ ปอ.2

ตัวอย่าง

โรงเรียนประชานิยม

รายงานผลการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน

ณ วันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ.2557

องค์ประกอบของการควบคุมภายใน	ผลการประเมิน/ข้อสรุป
<p>1. สภาพแวดล้อมการควบคุม ผู้บริหารได้สร้างบรรยากาศของการควบคุม เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการควบคุมภายใน โดยให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์ จริยธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน มีการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล มีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจนต่อการปฏิบัติที่ถูกต้อง และที่ไม่ถูกต้อง รวมทั้งปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างบุคลากรเข้าใจขอบเขตอำนาจหน้าที่ รวมทั้งมีความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>2. การประเมินความเสี่ยง มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายระดับกิจกรรมที่ชัดเจนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร เชื่อมโยงกันในการที่จะทำงานให้สำเร็จด้วยงบประมาณและทรัพยากรที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสม มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงทั้งจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่อาจมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร</p> <p>3. กิจกรรมควบคุม มีการจัดทำแนวทางวิธีปฏิบัติงานที่ทำให้มั่นใจว่าเมื่อนำไปปฏิบัติแล้วจะเกิดผลสำเร็จตามที่ฝ่ายบริหารกำหนดไว้ กิจกรรมเพื่อการควบคุมจะชี้ให้ผู้ปฏิบัติงาน เห็นความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความระมัดระวัง และสามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์</p>	<p>- สภาพแวดล้อมการควบคุมในภาพรวมเหมาะสมและมีส่วนทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามยังคงมีการปรับเปลี่ยนมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้บุคลากรปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด</p> <p>- องค์กรมีการประเมินความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและมีการจัดการกับความเสี่ยงต่างๆ ในเบื้องต้น รวมถึงการกำหนดแนวทางการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตจากปัจจัยต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป</p> <p>- ในภาพรวมองค์กรมีกิจกรรมควบคุมที่เหมาะสมเพียงพอและสอดคล้องกับกระบวนการบริหารความเสี่ยงตามสมควร โดยกิจกรรมควบคุมเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานตามปกติ โดยหัวหน้ากลุ่มกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ผู้บริหารองค์กรมีการติดตามกิจกรรมควบคุมอยู่เสมอ</p>

องค์ประกอบของการควบคุมภายใน	ผลการประเมิน/ข้อสรุป
<p>4. สารสนเทศและการสื่อสาร</p> <p>มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการปฏิบัติงานเหมาะสมต่อความต้องการของผู้ใช้และมีการสื่อสารไปยังผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในรูปแบบที่เหมาะสม ช่วยให้ผู้ใช้รับข้อมูลสารสนเทศปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร</p> <p>5. การติดตามประเมินผล</p> <p>องค์กรมีการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในและประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานตามปกติ มีการประเมินผลรายครั้ง เป็นครั้งคราว กรณีพบจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องมีการกำหนดวิธีปฏิบัติเพื่อให้ความมั่นใจข้อตรวจพบจากการตรวจสอบได้รับการพิจารณาและมีการวินิจฉัยสั่งการให้ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องทันที</p>	<p>- ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร มีความเหมาะสมสามารถใช้งานได้ครอบคลุมระหว่างกลุ่มงานและสถานศึกษารวมถึงหน่วยงานภายนอก มีรูปแบบการสื่อสารที่ชัดเจน ทันท่วงทีและสะดวกต่อผู้ใช้ ผ่านระบบเครือข่าย รวมถึงการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ เผยแพร่ทั้งภายในและภายนอกองค์กร</p> <p>- ระบบการติดตามประเมินผลมีความเหมาะสม โดยหัวหน้ากลุ่มงานทุกกลุ่มมีการติดตามการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในอย่างต่อเนื่อง มีการประเมินตนเองตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ผลการประเมินมีการจัดทำรายงานพร้อมข้อเสนอแนะเสนอผู้บริหารระดับสูง เพื่อสั่งการแก้ไขและกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติงานประจำปีต่อไป</p>

สรุปผลการประเมิน สภาพแวดล้อมการควบคุมมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการควบคุมภายใน ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนเกิดจิตสำนึกที่ดี ปฏิบัติงานในความรับผิดชอบ รู้จักใช้อำนาจหน้าที่ตามขอบเขตที่มีอยู่ และตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของการควบคุมภายใน มีการนำระบบการบริหารความเสี่ยงที่เป็นสากลมาใช้ และมีการจัดการกับความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ ตลอดจนกำหนดกิจกรรมควบคุมที่เหมาะสมเพียงพอ โดยกิจกรรมควบคุมเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานตามปกติ มีการกำกับ ดูแลโดยหัวหน้ากลุ่มงาน ผู้บริหารระดับสูง มีข้อมูลสารสนเทศที่เพียงพอประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆทั้งภายในและภายนอกองค์กร มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่กำหนด มีการจัดทำรายงานและแนวทางแก้ไขเพื่อนำไปกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติงานประจำปี ต่อไป

ผู้รายงาน สวรสสม ใจดี
 (นางสาวสวรสสม ใจดี)
 ผู้อำนวยการโรงเรียนประชานิยม
 30 กันยายน 2557

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินตามแบบสอบถามการควบคุมภายใน สถานศึกษานำแบบสอบถามการควบคุมภายใน ซึ่งมี 4 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสอบถามด้านการบริหาร

ชุดที่ 2 แบบสอบถามด้านการเงิน

ชุดที่ 3 แบบสอบถามด้านการผลิต

ชุดที่ 4 แบบสอบถามด้านอื่นๆ

แบบสอบถามทั้ง 4 ชุด ใช้ประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในและครอบคลุมทุกภารกิจของหน่วยงานซึ่งสถานศึกษาสามารถใช้หรือปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมตามความเหมาะสมและสามารถออกแบบสอบถามในด้านอื่นๆ เพิ่มเติมได้

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินโดยวิธีอื่นๆ ตามภารกิจ เช่น ผลการประชุม ผลการประเมินของ สมศ.

ผลการประเมินแผนงาน/โครงการ ผลการสอบ NT ฯลฯ

ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำแผนการปรับปรุงการควบคุมภายในงวดต่อไป สถานศึกษานำผลการประเมินการควบคุมภายใน ตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1-4 ที่มีจุดอ่อนหรือความเสี่ยงที่ยังหลงเหลืออยู่ในระดับสูงที่คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นควรจัดทำแผนปรับปรุง มาบันทึกในแบบ ปอ.3 เพื่อกำหนดผู้รับผิดชอบและระยะเวลาที่สามารถดำเนินการปรับปรุงได้แล้วเสร็จ

ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำหนังสือรับรอง สถานศึกษานำจุดอ่อนที่มีนัยสำคัญ ความเสี่ยงที่ปรากฏในแบบ ปอ.2 และ ปอ.3 มาจัดทำหนังสือรับรองตามแบบ ปอ.1 โดยกล่าวถึงจุดอ่อนที่มีสาระสำคัญ รวมถึงการประเมินความเพียงพอและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในของสถานศึกษา

สรุป

ผลการประเมินตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 - 4 ปรากฏรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จากการติดตาม ปอ.3 (หน้า 42 - 45) ปรากฏผล ดังนี้

- การจัดการเรียนการสอน (ตัวอย่างหน้า 42 - 43) มีการดำเนินการตามแผนปรับปรุงไม่ครบทุกกิจกรรม ความเสี่ยงลดลงได้ในระดับหนึ่งต้องดำเนินการต่อเพื่อให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

- การป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตในสถานศึกษา (ตัวอย่างหน้า 44 -45) จากการติดตามแล้วปรากฏว่า ได้ดำเนินการครบถ้วนตามแผนปรับปรุงทุกกิจกรรม สามารถลดความเสี่ยงในระดับที่ยอมรับได้

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน 5 ด้าน ปรากฏว่า สภาพแวดล้อมการควบคุม การบริหารความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามประเมินผล เป็นไปตามมาตรฐานการควบคุมภายในของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินกำหนด

ขั้นตอนที่ 3 ไม่ได้ประเมิน เพราะมีการกิจกรรมครอบคลุมแล้ว

ขั้นตอนที่ 4 ผลการสอบ NT ต่ำ (มาจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา)

ขั้นตอนที่ 5 นำผลจากขั้นตอนที่ 1-4 และ ปย.2 ของกลุ่มที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงแล้วปรากฏ ดังนี้

กลุ่มบริหารวิชาการ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน

กลุ่มบริหารงบประมาณ ได้แก่ การเบิกจ่ายงบประมาณ

กลุ่มบริหารงานบุคคล ได้แก่ การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

กลุ่มบริหารทั่วไป ได้แก่ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน **แล้วนำมาบันทึกใน ปอ.3**

ตัวอย่าง
โรงเรียนประชานิยม
รายงานแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน
ณ วันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ.2557

แบบ ปอ.3

กระบวนการปฏิบัติงาน/โครงการ กิจกรรม/ด้านของงานที่ประเมิน และวัตถุประสงค์ของการควบคุม	ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่	งวด/เวลา ที่พบจุดอ่อน	การปรับปรุงการควบคุมภายใน	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
การจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียน	ด้านการดำเนินงาน (O : Operation) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่ำ	มี.ค. 2557	1. สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมการ ผลิตสื่อ และการใช้สื่อประกอบ กิจกรรมการเรียนการสอน 2. มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลครู ในการใช้สื่อประกอบกิจกรรมการเรียน การสอน 3. นิเทศการจัดการเรียนการสอนของ ครูอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ตามปฏิทิน ที่กำหนด 4. จัดให้มีการแข่งขันทักษะทางวิชาการ	30 ก.ย.2558 นายเจริญ ยิ่งเจริญ กลุ่มบริหารวิชาการ	งวดสิ้นสุด 30 ก.ย.2557 ได้ติดตามและประเมินแผน ปรับปรุงพบว่ามีการดำเนิน การตามแผนทุกกิจกรรม แต่บางกิจกรรมยังไม่ประสบ ผลสำเร็จ สถานศึกษายังไม่ สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ได้ ตามเป้าหมาย จึงต้องจัดทำ แผนปรับปรุง (ปอ.3) ซึ่งจะติดตามในงวดต่อไป

สวยสม ใจดี
(นางสาวสวยสม ใจดี)
ผู้อำนวยการโรงเรียนประชานิยม
วันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ.2557

ตัวอย่าง

แบบ ปอ.3

โรงเรียนประชานิยม

รายงานแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน

ณ วันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ.2557

กระบวนการปฏิบัติงาน/โครงการ กิจกรรม/ด้านของงาน ที่ประเมิน วัตถุประสงค์ของการควบคุม	ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่	งวด/เวลา ที่พบจุดอ่อน	การปรับปรุงการควบคุมภายใน	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
การเบิกจ่ายงบประมาณ 1. เพื่อเร่งรัดการเบิกจ่าย งบประมาณให้เป็นไปตามปฏิทิน ที่กำหนด 2. เพื่อให้การดำเนินงานการเงิน เป็นไปตามระเบียบ ถูกต้องและ เป็นปัจจุบัน	ด้านการดำเนินงาน (O : Operation) เบิกจ่ายงบประมาณ ไม่ทันตามกำหนด	ส.ค. 2557	1. ออกคำสั่งมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรปฏิบัติ ให้ชัดเจน 2. สนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมในเรื่อง งานการเงินและบัญชี 3. ประชุมผู้เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายงบประมาณ เพื่อวางแผนและกำหนดปฏิทินการเบิกจ่าย งบประมาณ 4. กำหนดให้มีการติดตามและรายงานผลการ ดำเนินงานการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นรายสัปดาห์ รายเดือน 5. รวบรวมเอกสารการเบิกจ่ายงบประมาณ ลงบัญชี ให้เป็นปัจจุบัน 6. จัดเก็บเอกสารให้เป็นระบบเพื่อรอการตรวจสอบ	30 ก.ย.2558 นายรкти ชื่นชอบ กลุ่มบริหาร งบประมาณ	

สวยสม ใจดี

(นางสาวสวยสม ใจดี)

ผู้อำนวยการโรงเรียนประชานิยม
วันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ.2557

ตัวอย่าง
โรงเรียนประชานิยม
รายงานแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน
ณ วันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ.2557

แบบ ปอ.3

กระบวนการปฏิบัติงาน/โครงการ กิจกรรม/ด้านของงาน ที่ประเมิน วัตถุประสงค์ของการควบคุม	ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่	งวด/เวลา ที่พบจุดอ่อน	การปรับปรุงการควบคุมภายใน	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
การพัฒนาครูและบุคลากร ทางการศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการ ศึกษา ปฏิบัติงานตรงตามคุณวุฒิ และประสบการณ์ที่มี	ด้านการดำเนินงาน (O : Operation) ครูและบุคลากรทางการ ศึกษาปฏิบัติงานไม่ตรง ตามวุฒิและประสบการณ์ ที่มี	พ.ศ. 2557	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดเก็บข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นรายบุคคล ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และเพียงพอ ความต้องการ 2. นำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับสภาพปัจจุบัน เพื่อ ดูว่าครูและบุคลากรทางการศึกษาสอน/ทำงาน ตรงตามคุณวุฒิหรือไม่ 3. จัดทำแผนการฝึกอบรมตามความต้องการของ ครูและบุคลากรทางการศึกษา 4. ส่งครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการ อบรมตามความต้องการ 5. จัดหาลูกจ้างชั่วคราว โดยใช้เงินนอกงบประมาณ มาสนับสนุน เพื่อมอบหมายภารกิจที่ครู/บุคลากร ทางการศึกษาไม่สามารถปฏิบัติได้ 	30 ก.ย.2558 นางพิกุล ชื่นชม กลุ่มบริหารงานบุคคล	

สวยสม ใจดี

(นางสาวสวยสม ใจดี)

ผู้อำนวยการโรงเรียนประชานิยม
วันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ.2557

ตัวอย่าง
โรงเรียนประชานิยม
รายงานแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน
ณ วันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ.2557

แบบ ปอ.3

กระบวนการปฏิบัติงาน/โครงการ กิจกรรม/ด้านของงาน ที่ประเมิน วัตถุประสงค์ของการควบคุม	ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่	งวด/เวลา ที่พบจุดอ่อน	การปรับปรุงการควบคุมภายใน	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ความ ประพฤตินักเรียน	ด้านการดำเนินงาน (O : Operation) ด้านการปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ (C: Compliance) นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พื ประสงค์	ส.ค.2557	1. สํารวจข้อมูลนักเรียนกลุ่มเสี่ยง แยกประเภท พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ จัดเก็บเป็นข้อมูล พื้นฐาน 2. จัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา และส่งเสริมให้ นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น 2.1 จัดกิจกรรมโฮมรูม 2.2 ประชุมผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อหา วิธีการป้องกันและแก้ปัญหา 3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระบบเฝ้าระวัง ระหว่างผู้ปกครองและครู และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	30 ก.ย.2558 นางพิกุล ชื่นบาน กลุ่มบริหารทั่วไป	

สวยสม ใจดี
(นางสาวสวยสม ใจดี)
ผู้อำนวยการโรงเรียนประชานิยม
วันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ.2557

ขั้นตอนที่ 6 นำความเสี่ยงที่ปรากฏใน ปอ.2 และ ปอ.3 มาจัดทำหนังสือรับรอง ปอ.1 ดังนี้

ตัวอย่าง

แบบ ปอ.1

หนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 10 จังหวัดพิษณุโลก

โรงเรียนประชานิยม ได้ประเมินผลการควบคุมภายในสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ.2557 ด้วยวิธีการที่โรงเรียนประชานิยมกำหนด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการดำเนินงานและการใช้ทรัพยากร ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลืองหรือการทุจริตด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินและการดำเนินงานและด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรีและนโยบาย ซึ่งรวมถึงระเบียบปฏิบัติของฝ่ายบริหาร

จากผลการประเมินดังกล่าวเห็นว่าการควบคุมภายในของโรงเรียนประชานิยม สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ.2557 เป็นไปตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนดไว้ มีความเพียงพอและบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในตามที่กล่าวในวรรคแรก

อนึ่ง การควบคุมภายในยังคงมีจุดอ่อนที่มีนัยสำคัญ ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนยังมีความเสี่ยงในด้านของการดำเนินงานเพราะผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด
2. การเบิกจ่ายงบประมาณไม่สามารถเบิกจ่ายได้ตามที่กำหนด ซึ่งเป็นปัญหาและมีความเสี่ยงในด้านของการดำเนินงาน
3. พัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา เนื่องจากครูปฏิบัติงานไม่ตรงกับวุฒิและประสบการณ์ เป็นความเสี่ยงในการดำเนินงาน
4. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นความเสี่ยงในการปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

สวดยสม ใจดี

ผู้อำนวยการโรงเรียนประชานิยม
วันที่ 30 กันยายน 2557

จากขั้นตอนการจัดทำรายงานการควบคุมภายในทั้ง 6 ขั้นตอนที่ผ่านมาแล้ว สรุปเป็นแผนภูมิ ดังนี้

